Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
EVGENI TANCHEV IŠVADA,
pateikta 2018 m. balandžio 11 d.[1]

Byla C-600/16 P

National Iranian Tanker Company
prieš

Europos Sąjungos Tarybą

„Apeliacinis skundas – Bendra užsienio ir saugumo politika – Ribojamosios priemonės Irano Islamo Respublikai siekiant užkirsti kelią branduolinių ginklų platinimui – Lėšų įšaldymas – Ieškinys dėl panaikinimo – Sprendimas dėl pakartotinio įtraukimo į sąrašą, priimtas Sąjungos teismams panaikinus pirmąjį sprendimą dėl įtraukimo į sąrašą – SESV 266 straipsnis – Bendrieji Sąjungos teisės principai – Pagrindinės teisės – Teisė į veiksmingą teisinę gynybą – Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnis – Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 straipsnio 1 dalis ir 13 straipsnis“

I. Įvadas

1. Šioje byloje Teisingumo Teismo vėl prašoma nuspręsti, ar su Sąjungos teise suderinamos Tarybos nustatytos ribojamosios priemonės, kuriomis siekiama priversti Irano Islamo Respubliką (toliau – Iranas) laikytis savo tarptautinių įsipareigojimų, susijusių su branduolinių ginklų platinimo veikla, tačiau šioje byloje keliamas ir naujas klausimas. Ribojamosios priemonės yra susijusios su Tarybos sprendimu dėl pakartotinio ūkio subjekto įtraukimo į sąrašą, kuriuo įšaldomos lėšos. Šis sprendimas buvo priimtas netrukus po to, kai Bendrasis Teismas pripažino pirmąjį sprendimą dėl įtraukimo į sąrašą neteisėtu ir nurodė, kad pagal SESV 266 straipsnį Taryba „privalo imtis būtinų priemonių“ Bendrojo Teismo sprendimui įvykdyti. Taigi, naujas kilęs klausimas yra toks: kai Taryba pakartotinai įtraukia ūkio subjektą į sąrašą remdamasi tuo pačiu įtraukimo kriterijumi ir kai faktinė padėtis iš esmės nepasikeičia, ar, be kitų Sąjungos teisės principų, tai pažeidžia Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 47 straipsnyje numatyta ūkio subjekto teisę į veiksmingą teisinę gynybą dėl pirmojo sprendimo įtraukti į sąrašą?

2. Tai yra pagrindinis klausimas, kurį kelia „National Iranian Tanker Company“ (toliau – NITC) apeliaciniame skunde dėl 2016 m. rugsėjo 14 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimo *National Iranian Tanker Company / Taryba* (T-207/15, EU:T:2016:471, toliau – Sprendimas *NITC II*); juo Bendrasis Teismas atmetė NITC ieškinį dėl tam tikrų priemonių, kuriomis NITC buvo pakartotinai įtraukta į ES sąrašą asmenų ir ūkio subjektų, kurių lėšos ir ekonominiai ištekliai turi būti įšaldyti dėl Iranui taikomų ribojamųjų priemonių, kuriomis siekiama užkirsti kelią branduolinių ginklų platinimui (toliau – ribojamosios priemonės Iranui), panaikinimo.

1 Originalo kalba: anglų.

3. Pirmajame apeliacinio skundo pagrinde NITC teigia, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, nes Sprendimo *NITC II* 64–45 ir 68 punktuose priėjo prie išvados, kad Tarybos sprendimas dėl pakartotino įtraukimo į sąrašą nepažeidė *res judicata*, teisinio saugumo, teisėtų lūkesčių apsaugos ir galutinumo principų, taip pat teisės į veiksmingą teisinę gynybą, garantuojamą pagal Chartijos 47 straipsnį.

4. NITC pateikti argumentai grindžiami tuo, kad tol, kol Taryba turi neribojamą teisę performuluoti tų pačių faktinių aplinkybių teisinį kvalifikavimą, kad jos atitiktų įtraukimo kriterijų, kai Bendrasis Teismas savo galutiniame ir privalomame sprendime nusprendė, kad tokios faktinės aplinkybės nepateisina pirmojo sprendimo įtraukti į sąrašą, ir tol, kol po pirmojo sprendimo dėl įtraukimo į sąrašą aplinkybės nepasikeitė, šalies teisė į tikrą ir veiksmingą teisinę gynybą minėto pirmojo sprendimo atžvilgiu yra beprasmė. Taip yra dėl to, kad, kaip teigia NITC, šalis yra priversta grįžti į teismą ir pakartotinai ginčyti iš esmės tuos pačius faktinius ir teisinius klausimus, o tai neatitinka Sąjungos teisinėje sistemoje nustatytų teisės viršenybės principų.

5. Taryba nesutinka su NITC argumentais, remdamasi, visų pirma, sprendimais *Kadi*[2], *OMPI*[3] ir *Interporc*[4] ir SESV 266 straipsnyje jai suteikta diskrecija dėl leistinų priemonių, kurių ji gali imtis, kai Sąjungos teismai, vadovaudamiesi SESV 264 straipsniu, priima sprendimą dėl negaliojimo pripažinimo.

6. Taigi Teisingumo Teismo prašymu šioje išvadoje bus nagrinėjamas pirmasis apeliacinio skundo pagrindas.

7. Verta paminėti, kad šis apeliacinis skundas yra pirmasis tarp bylų, kurios šiuo metu nagrinėjamos Teisingumo Teisme ir kuriose ieškovai tvirtina, kad ES teisių gynimo priemonių struktūrą bent jau ribojamųjų priemonių kontekste reikia aiškinti naujai, atsižvelgiant į teisę į veiksmingą teisinę gynybą ir į kitus ES teisės principus[5]. Todėl šioje byloje Teisingumo Teismas turi galimybę išplėtoti savo jurisprudenciją, jei tai yra būtina siekiant užtikrinti veiksmingą privačių asmenų teisminę apsaugą Europos Sąjungoje.

II. Bylos aplinkybės

8. NITC yra Irano bendrovė, kurios specializacija – žalios naftos ir dujų krovinių vežimas. Ji eksploatuoja vieną didžiausių naftos tanklaivių laivynų pasaulyje. Naftos tanklaiviai – tai laivai, kuriais dideliais kiekiais gabenama nafta.

9. Priėmus kelias rezoliucijas, kuriomis buvo nustatytos priemonės, skirtos priversti Iraną laikytis tarptautinių įsipareigojimų, susijusių su branduolinių ginklų platinimu, 2010 m. birželio 9 d. Jungtinių Tautų Saugumo Taryba (toliau – JTST) priėmė Rezoliuciją 1929 (2010) (toliau – Rezoliucija 1929), joje nustatė griežtesnes priemones Iranui, „atkreipiant dėmesį į Irano pajamų, gaunamų iš energetikos sektoriaus, ir Irano branduolinės veiklos, susijusios su padidinta platinimo rizika, finansavimo galimą tarpusavio ryšį“[6]. 2010 m. birželio 17 d. Europos Vadovų Taryba paprašė Tarybos patvirtinti priemones, kuriomis būtų įgyvendinama Rezoliucija 1929, ir papildomas priemones, siekiant, *inter alia*, sutelkti dėmesį į svarbiausius naftos ir dujų pramonės sektorius[7].

2 2008 m. rugsėjo 3 d. Sprendimas *Kadi ir Al Barakaat International Foundation / Taryba ir Komisija*, C-402/05 P ir C-415/05 P, EU:C:2008:461 ir 2013 m. liepos 18 d. Sprendimas *Komisija ir kt. / Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P ir C-595/10 P, EU:C:2013:518.

3 2008 m. spalio 23 d. Sprendimas *People's Mojahedin Organization of Iran / Taryba*, T-256/07, EU:T:2008:461.

4 2003 m. kovo 6 d. Sprendimas *Interporc Im- und Export / Komisija*, C-41/00 P, EU:C:2003:125.

5 Žr. bylas *Bank Tejarat / Taryba*, C-248/17 P, dar neišnagrinėta, ir *Islamic Republic of Iran Shipping Lines ir kt. / Taryba*, C-225/17 P, dar neišnagrinėta.

6 Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijos 1929 (2010), kurią Saugumo Taryba priėmė per 2010 m. birželio 9 d. 6335-ąjį posėdį, 17 konstatuojamoji dalis.

7 2010 m. birželio 17 d. Europos Vadovų Tarybos išvadų, EUCO 13/10, II priedo „Deklaracija dėl Irano“, 4 punktas.

10. 2010 m. liepos 26 d. Taryba priėmė Sprendimą 2010/413/BUSP dėl ribojamųjų priemonių Iranui, kuriuo panaikinama Bendroji pozicija 2007/140/BUSP (toliau – Sprendimas 2010/413)[8]. Šio sprendimo II priede pateikiami į sąrašą įtraukti asmenys ir subjektai – kiti nei nurodytieji Jungtinių Tautų lygmeniu – kurių lėšos ir ekonominiai ištekliai įšaldomi[9].

11. 2012 m. sausio 23 d. Taryba priėmė Sprendimą 2012/35/BUSP, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2010/413 (toliau – Sprendimas 2012/35“)[10], siekdama stiprinti ribojamąsias priemones Iranui dėl rimto ir vis didėjančio susirūpinimo dėl Irano branduolinės programos pobūdžio[11]. Šio sprendimo 13 konstatuojamojoje dalyje numatyta, kad lėšų įšaldymas „turėtų būti taikomas ir papildomiems asmenims bei subjektams, kurie remia Irano Vyriausybę, kad ji galėtų vykdyti branduolinę veiklą, susijusią su didesne platinimo rizika, arba kurti branduolinių ginklų pristatymo sistemas, *visų pirma asmenims ir subjektams, kurie Irano Vyriausybei teikia finansinę, logistinę ar materialinę paramą*“[12].

12. Taip Sprendimo 2010/413 20 straipsnio 1 dalis Sprendimu 2012/35 buvo papildyta punktu, kuriame numatyta, kad įšaldomos lėšos, priklausančios šiems asmenims ir subjektams:

„c) kiti į I priedą neįtraukti asmenys ir subjektai, *teikiantys paramą Irano vyriausybei*, ir su jais susiję asmenys bei subjektai, išvardyti II priede.“[13]

13. 2012 m. kovo 23 d. Taryba priėmė Reglamentą (ES) Nr. 267/2012 dėl ribojamųjų priemonių Iranui, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 961/2010 (toliau – Reglamentas Nr. 267/2012)[14]. Siekiant įgyvendinti Sprendimo 2010/413 (iš dalies pakeisto Sprendimu 2012/35[15]) 20 straipsnio 1 dalies c punktą, Reglamento Nr. 267/2012 23 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad įšaldomos visos IX priede išvardytiems asmenims, subjektams ir įstaigoms priklausančios, jų turimos, valdomos arba kontroliuojamos lėšos ir ekonominiai ištekliai, kai:

„d) tai kiti asmenys, subjektai arba įstaigos, *teikiantys paramą, pavyzdžiui, materialinę, logistinę arba finansinę paramą, Irano vyriausybei*, ir su jais susiję asmenys ir subjektai.“[16]

A. Pirmasis įtraukimas į sąrašą

14. 2012 m. spalio 15 d. Taryba priėmė Sprendimą 2012/635/BUSP, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2010/413 (toliau – Sprendimas 2012/635)[17]. Atsižvelgdama į tai, kad Iranas nepradėjo rimtų derybų, siekdamas reaguoti į tarptautinį susirūpinimą dėl jo branduolinės programos, Taryba manė, kad būtina priimti papildomas ribojamąsias priemones Iranui[18]. Šio sprendimo

8 OL L 195, 2010, p. 39. Sprendimo 22 konstatuojamojoje dalyje daroma nuoroda į Rezoliuciją 1929 ir į Irano pajamų, gaunamų iš energetikos sektoriaus, ir branduolinių ginklų platinimo veiklos finansavimo galimą tarpusavio ryšį.

9 Žr. Sprendimo 2010/413 23 straipsnio 2 dalį, 24 straipsnio 2 dalį ir 25 straipsnio 1 dalį.

10 OL L 19, 2012, p. 22. Šio sprendimo 8 konstatuojamoje dalyje dar kartą pažymimas Irano pajamų, gaunamų iš energetikos sektoriaus, ir Irano branduolinių ginklų platinimo veiklos finansavimo galimas tarpusavio ryšys, kaip pabrėžiama Rezoliucijoje 1929.

11 Žr. Sprendimo 2012/35 5 ir 6 konstatuojamąsias dalis.

12 Išskirta mano.

13 Sprendimo 2012/35 1 straipsnio 7 dalies a punkto ii papunktis. Išskirta mano. Šio sprendimo 1 straipsnio 8 dalimi pakeičiama Sprendimo 2010/413 24 straipsnio 2 dalis taip, kad būtų užtikrinta, kad tais atvejais, kai Taryba nusprendžia asmeniui arba subjektui taikyti priemones, kurios, *inter alia*, numatytos 20 straipsnio 1 dalies c punkte, ji atitinkamai iš dalies keičia II priedą.

14 OL L 88, 2012, p. 1.

15 Žr. Reglamento Nr. 267/2012 11 konstatuojamąją dalį.

16 Išskirta mano. Reglamento Nr. 267/2012 46 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad jeigu Taryba nusprendžia fiziniam ar juridiniam asmeniui, subjektui arba įstaigai taikyti, be kita ko, 23 straipsnio 2 dalyje nurodytas priemones, ji atitinkamai iš dalies keičia [šio reglamento] IX priedą.

17 OL L 282, 2012, p. 58.

18 Sprendimo 2012/635 5 konstatuojamoji dalis.

16 konstatuojamojoje dalyje teigiama, kad į Sprendimo 2010/413 II priede išdėstytą asmenų ir subjektų, kuriems taikomos ribojamosios priemonės, sąrašą reikėtų papildomai įtraukti „visų pirma Iranui nuosavybės teise priklausančius subjektus, veikiančius naftos ir dujų sektoriuje, nes jie yra esminis pajamų šaltinis Irano vyriausybei“.

15. Šiuo tikslu Sprendimo 2010/413 20 straipsnio 1 dalies c punktą pakeitė Sprendimo 2012/635 1 straipsnio 8 dalies a punktas, numatant, kad į ribojamųjų priemonių taikymo sritį taip pat įtraukiami „kiti asmenys ir subjektai, kuriems netaikomas I priedas, teikiantys paramą Irano vyriausybei, ir jiems nuosavybės teise priklausantys ar jų kontroliuojami subjektai ar asmenys ir su jais susiję subjektai, kaip išvardyta II priede“. Sprendimo 2012/635 2 straipsniu NITC įtraukta į Sprendimo 2010/413 II priedą, kuriame pateikiamas sąrašas asmenų ir subjektų, *inter alia*, teikiančių paramą Irano vyriausybei [19].

16. Be to, 2012 m. spalio 15 d. Taryba priėmė Reglamentą (ES) Nr. 945/2012, kuriuo įgyvendinamas Reglamentas Nr. 267/2012 (toliau – Įgyvendinimo reglamentas Nr. 945/2012) [20]. Atsižvelgdama į padėtį Irane ir vadovaudamasi Sprendimu 2012/635 Taryba manė, kad Reglamento Nr. 267/2012 IX priede numatytas ribojamąsias priemones reikėtų išplėsti papildomiems asmenims ir subjektams [21]. Pagal šio Įgyvendinimo reglamento 1 straipsnį NITC įtraukta į Reglamento Nr. 267/2012 IX priedą, kuriame pateiktas sąrašas asmenų ir subjektų, *inter alia*, teikiančių paramą Irano vyriausybei [22].

17. NITC buvo įtraukta į Sprendime 2012/635 ir Įgyvendinimo reglamente Nr. 945/2012 pateiktus sąrašus pagal Sprendimo 2010/413 20 straipsnio 1 dalies c punkte ir Reglamento Nr. 267/2012 23 straipsnio 2 dalies d punkte nustatytą įtraukimo į sąrašą kriterijų (toliau – pirmasis įtraukimas) dėl šių priežasčių:

„Faktiškai kontroliuojama Irano vyriausybės. Teikia finansinę paramą Irano vyriausybei per akcininkus, kurie palaiko ryšius su vyriausybe.“

18. 2012 m. spalio 16 d. NITC gavo Tarybos pranešimą apie pirmąjį įtraukimą. Paskui vyko NITC ir Tarybos susirašinėjimas [23].

19. 2012 m. gruodžio 21 d. Taryba priėmė Reglamentą Nr. 1263/2012, iš dalies keičiantį Reglamentą Nr. 267/2012 (toliau – Reglamentas Nr. 1263/2012) [24]. Reglamentu Nr. 1263/2012 Reglamento Nr. 267/2012 23 straipsnio 2 dalies d punktas buvo pakeistas taip: „tai yra kiti asmenys, subjektai arba įstaigos, *teikiantys paramą, pavyzdžiui, materialinę, logistinę arba finansinę, Irano vyriausybei*, ir jiems nuosavybės teise priklausantys arba jų kontroliuojami subjektai arba su jais susiję asmenys ir subjektai“ [25]. Taigi NITC pritaikytas įtraukimo į sąrašą kriterijus nepasikeitė.

20. 2012 m. gruodžio 27 d. NITC pareiškė ieškinį Bendrajame Teisme, juo prašė panaikinti Sprendimą 2012/635 ir Įgyvendinimo reglamentą Nr. 945/2012 tiek, kiek jie buvo susiję su NITC.

19 Sprendimo 2012/635 priedo B dalies „Subjektai“ 31 punktas.

20 OL L 282, 2012, p. 16.

21 Įgyvendinimo reglamento Nr. 945/2012 2 konstatuojamoji dalis.

22 Įgyvendinimo reglamento Nr. 945/2012 priedo B dalies „Subjektai“, 31 punktas.

23 Žr. 2014 m. liepos 3 d. Sprendimo *National Iranian Tanker Company / Taryba*, T-565/12, EU:T:2014:608, 16–18 punktus.

24 OL L 356, 2012, p. 34.

25 Reglamento Nr. 1263/2012 1 straipsnio 11 dalies a punktas. Išskirta mano.

B. Bendrojo Teismo sprendimas NITC I

21. 2014 m. liepos 3 d. Sprendimu *National Iranian Tanker Company / Tarybą* (T-565/12, EU:T:2014:608, toliau – Sprendimas *NITC I*) Bendrasis Teismas pritarė pirmajam NITC ieškinio pagrindui, kad Taryba padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, kai nusprendė, kad NITC atitinka įtraukimo į sąrašą kriterijų [26].

22. Kadangi Sprendimas *NITC I* yra pagrindinis šioje byloje nagrinėjamas klausimas, manau, kad būtų tikslinga išsamiau panagrinėti Bendrojo Teismo argumentus.

23. Pirma, Bendrasis Teismas atmetė Tarybos per posėdį pateiktą argumentą, kad vien NITC veikla Irano naftos ir dujų sektoriuje transportuojant Irane pagamintą žalią naftą ir dujas leistų įrodyti, kad NITC teikia finansinę paramą Irano vyriausybei, nes naftos transportavimas visiškai nesusijęs su tariamais NITC akcininkų ryšiais su vyriausybe [27].

24. Bendrasis Teismas taip pat atmetė Tarybos per posėdį pateiktą argumentą, kad NITC po privatizavimo liko kontroliuojama Irano valstybei visiškai priklausančios valstybės įmonės „National Iranian Oil Company“ (toliau – NIOC), kuriai taip pat taikomos ribojamosios priemonės dėl jos teikiamos finansinės paramos Irano vyriausybei. Bendrasis Teismas padarė tokią išvadą dėl to, kad NITC pavadinimo įtraukimo į sąrašą motyvuose nebuvo nurodytos jokios netiesioginės finansinės paramos, teikiamos dėl NITC ryšių su NIOC [28].

25. Bendrasis Teismas taip pat konstatavo: „[b]e to, bet kuriuo atveju, kadangi nurodytais Tarybos argumentais siekiama įrodyti, kad ieškovė, užsiimdama dujų ir naftos transportavimo laivais veikla, teikia netiesioginę finansinę paramą Irano vyriausybei, konstatuotina, kad pagal taikytinus teisės aktus numatytas kriterijus susijęs su finansinės paramos Irano vyriausybei teikimu, o ne netiesioginės finansinės paramos teikimo kriterijus. Tačiau, priešingai Tarybos teiginiams, *vienintelė aplinkybė, kad dėl savo vykdomos transporto veiklos ieškovė dalyvauja Irano naftos ir dujų sektoriuje, kuris yra vienas iš pagrindinių Irano vyriausybės pajamų šaltinis, negali būti pripažinta atitinkanti teisinį kriterijų, susijusį su finansinės paramos šiai vyriausybei teikimu*“ [29].

26. Be to, išsakydamas nuomonę dėl NITC kapitalo struktūros Bendrasis Teismas nustatė, kad nei trijų valstybių narių pasiūlymuose įtraukti jos pavadinimą į sąrašą, nei kituose Tarybos bylos dokumentuose nenurodyti NITC akcininkai ir nėra „net menkiausių įrodymų“, galinčių patvirtinti teiginius, kuriais remiamasi [30]. Šiuo atžvilgiu Bendrasis Teismas nusprendė, kad Taryba negalėjo remtis tam tikrais faktiniais argumentais, įskaitant tais, kad NITC akcininkai buvo trys valstybės pensijų fondai, kur 33 % NITC kapitalo priklausė valstybės pensijų fondui, 33 % socialinio draudimo pensijų fondui ir 33 % NIOC pensijų ir santaupų fondui, nes šių argumentų nebuvo Tarybos bylos dokumentuose ir jie nebuvo laiku pateikti NITC [31].

27. Taigi Bendrasis Teismas nusprendė, kad medžiaga, į kurią galima atsižvelgti, nepagrįsta įrodymais, galinčiais patvirtinti pateiktus pagrindus, kuriais remiamasi, todėl pirmasis įtraukimas į sąrašą turi būti panaikintas [32].

26 Sprendimo *NITC I* 66 punktas. Bendrasis Teismas atmetė NITC antrąjį ieškinio pagrindą, susijusį su pareigos motyvuoti nesilaikymu: ten pat, 35–47 punktai. Pirmąjį ieškinio pagrindą pripažinęs pagrįstu Bendrasis Teismas nebenagrinėjo kitų pagrindų: ten pat, 67 punktas.

27 Sprendimo *NITC I* 58 punktas.

28 Sprendimo *NITCI* 59 punktas.

29 Sprendimo *NITC I* 60 punktas. Išskirta mano.

30 Sprendimo *NITC I* 61 punktas.

31 Sprendimo *NITC I* 62 punktas (nuoroda į 51 ir 52 punktus).

32 Sprendimo *NITC I* 64–67 punktai.

28. Išsakydamas nuomonę dėl ginčijamus aktus panaikinančio sprendimo padarinių laiko atžvilgiu Bendrasis Teismas atmetė NITC argumentą, kad toks sprendimas turėtų įsigalioti nedelsiant, nes tai leistų NITC pervesti visas ar dalį savo lėšų už Sąjungos ribų, o Taryba prireikus nebegalėtų laiku taikyti SESV 266 straipsnio, kad ištaisytų šiame sprendime pripažintus pažeidimus, ir dėl to gali būti padaryta rimtos ir nepataisomos žalos bet kokiam turto įšaldymo, kurį Taryba galėtų nuspręsti taikyti NITC ateityje, veiksmingumui [33].

29. Kalbėdamas apie SESV 266 straipsnio taikymą nagrinėjamu atveju Bendrasis Teismas pažymėjo, kad „sprendimas panaikinti ieškovės pavadinimo įtraukimą į sąrašus priimtas todėl, kad šis įtraukimas nėra pakankamai pagrįstas įrodymais. Nors Taryba turi nuspręsti, kokių imtis šio sprendimo įgyvendinimo priemonių, neatmestina galimybė, kad ieškovės pavadinimas vėl bus įtrauktas į sąrašus. Iš tikrųjų atlikusi naują tyrimą Taryba gali vėl įtraukti ieškovės pavadinimą į sąrašus, remdamasi pakankamai teisiškai pagrįstais motyvais“ [34].

30. Tuo remdamasis Bendrasis Teismas nusprendė, kad NITC taikomos nagrinėjamos ribojamosios priemonės turėtų likti galioti, kol pasibaigs apeliacinio skundo padavimo terminas, nustatytas Statuto 56 straipsnio pirmoje pastraipoje, arba, jei apeliacinis skundas bus paduotas per šį terminą, kol bus priimtas sprendimas atmesti apeliacinį skundą [35].

31. Taryba nepadavė apeliacinio skundo dėl Sprendimo *NITC I*. Dėl to pirmojo įtraukimo į sąrašą panaikinimas įsigaliojo 2014 m. rugsėjo 20 d. [36]

C. Antrasis įtraukimas į sąrašą

32. Maždaug po mėnesio, 2014 m. spalio 23 d., Taryba raštu informavo NITC apie ketinimą pakartotinai įtraukti ją į sąrašą pagal kriterijų, nurodytą Sprendimo 2010/413 20 straipsnio 1 dalies c punkte ir Reglamento Nr. 267/2012 23 straipsnio 2 dalies d punkte ir taikomą asmenims ir subjektams, kurie teikia paramą Irano vyriausybei. Tai buvo tas pats kriterijus, kuris naudotas ir įtraukimo į sąrašus sprendime, panaikintame Bendrojo Teismo sprendimu *NITC I*.

33. Paskui vyko NITC ir Tarybos susirašinėjimas [37]. 2014 m. spalio 27 d. Taryba išsiuntė NITC šešis el. laiškus su patvirtinamaisiais dokumentais, kurie buvo nurodyti Tarybos 2014 m. spalio 23 d. rašte. Tarp šių patvirtinamųjų dokumentų buvo informacija apie NITC akcininkus – pensijų fondus – ir apie NITC naftos transportavimo veiklą; dauguma dokumentų buvo be oficialios datos [38], o vieną iš jų Taryba buvo pateikusi Bendrajam Teismui byloje, kurioje priimtas Sprendimas *NITC I* [39].

33 Sprendimo *NITC I* 77 punktas.

34 Sprendimo *NITC I* 77 punktas (citatos praleistos).

35 Sprendimo *NITC I* 78 punktas.

36 Kaip matyti iš Teisingumo Teismui pateiktų dokumentų, Sprendimas *NITC I* buvo įteiktas šalims 2014 m. liepos 9 d. Atsižvelgiant į Statuto 56 straipsnio pirmoje pastraipoje nustatytą terminą (du mėnesiai ir dešimt dienų dėl nuotolių), pirmasis NITC įtraukimas į sąrašą galiojo iki 2014 m. rugsėjo 19 d.

37 Žr. Sprendimo *NITC II*23–29 punktus.

38 Šiame apeliaciniame skunde išdėstytus NITC argumentus pagrindžiantys dokumentai: 1) straipsnis „Divestment of State Companies in Iran“ (data nenurodyta, RELEX 2013 m. gruodžio 20 d.); 2) straipsnis „New Labor Minister ends Saeed Mortazavi's appointment on the Social Security Organization's Board of Trustees“, *Iran Daily Brief* (2013 m. rugpjūčio 19 d., RELEX 2014 m. spalio 16 d.); 3) socialinės apsaugos organizacijos tinklalapis dėl narystės direktorių valdyboje (prieigos data 2014 m. spalio 13 d., RELEX 2014 m. spalio 16 d.); 4) tekstas „Social Security Law of the Islamic Republic of Iran“ (data nenurodyta, RELEX 2014 m. spalio 16 d.); 5) *Dun & Bradstreet* ataskaita dėl Socialinės apsaugos organizacijos (data nenurodyta, RELEX 2014 m. spalio 16 d.); 6) *Dun & Bradstreet* ataskaita dėl valstybės tarnautojų pensijų fondo (data nenurodyta, RELEX 2014 m. spalio 16 d.); 7) ištraukos iš pokalbio su buvusiu NITC pirmininku Soori neoficialus vertimas (data nenurodyta, RELEX 2014 m. spalio 16 d.); 8) 2012 m. sausio 18 d. NITC laiškas ES vyriausiajai įgaliotinei C. Ashton „Statement of NITC in relation to the Lloyd's List article dated 18 January 2012“ – „NITC to be targeted by sanctions“ (2012 m. sausio 19 d., RELEX 2014 m. spalio 16 d.); ir 9) NIOC tinklalapis, kuriame nurodoma NITC veikianti kaip viena iš NIOC grupės patronuojamųjų įmonių (prieigos data 2014 m. vasario 12 d., RELEX 2014 m. spalio 16 d.). RELEX reiškia patarėjų užsienio santykių klausimais darbo grupę.

39 Bendrasis Teismas citavo 38 išnašos 8 punkte nurodytą laišką, nagrinėdamas NITC ieškinio pagrindą, kuriame nurodytas pareigos motyvuoti pažeidimas: žr. Sprendimo *NITC I* 10 ir 34 punktus.

34. 2015 m. vasario 5 d. raštu Taryba pateikė NITC išslaptinto pasiūlymo dėl pakartotinio jos įtraukimo į sąrašą (toliau – pasiūlymas dėl pakartotinio įtraukimo į sąrašą) ištrauką [40]. Dokumento antraštėje nurodžius finansinę paramą Irano vyriausybei per NITC akcininkus, kurie priklauso vyriausybei arba yra jos kontroliuojami, pasiūlyme dėl pakartotinio įtraukimo į sąrašą buvo nurodyta, kad, remiantis 2006 m. rugpjūčio 21 d. oficialiu NITC dokumentu, NITC priklauso trims pensijų fondams – valstybės pensijų fondui (33 %), socialinio draudimo organizacijai (33 %) ir naftos pramonės darbuotojų pensijų ir santaupų fondui (34 %), ir pateikiamos nuorodos į viešai prieinamus informacijos šaltinius, taip pat įvardijami keli minėti patvirtinamieji dokumentai [41].

35. Dokumento antraštėje nurodžius NITC teikiamą logistinę paramą Irano vyriausybei per Irano naftos produktų transportavimą, pasiūlyme dėl pakartotinio įtraukimo į sąrašą buvo nurodyta, kad, remiantis NITC raštu Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, NITC yra viena iš didžiausių pasaulyje žalios naftos tanklaivius eksploatuojančių bendrovių [42]. Tarp NITC transportavimo veiklą pagrindžiančių duomenų buvo nuoroda į NIOC interneto svetainę ir nuoroda į 2012 m. Karo studijų instituto straipsnį, kurias taryba buvo pateikusi Bendrajam Teismui byloje, kurioje priimtas Sprendimas *NITC I*, tvirtindama, kad NITC transportavo beveik pusę 2011 m. Irane pagamintos žalios naftos [43]. Pasiūlyme dėl pakartotinio įtraukimo į sąrašą buvo teigiama, kad atsižvelgiant į tai, jog nafta yra labai reikšmingas pajamų šaltinis Irano vyriausybei, ši yra suinteresuota, kad NITC transportuotų naftą į eksporto rinkas ir platintų ją uostuose ir salose, o tai neatsiejamai susiję su naftos prekybos veikla [44]. Be to, pasiūlyme dėl pakartotinio įtraukimo į sąrašą minimi naujienų pranešimai, kuriuose teigiama, kad Irano vyriausybė priklauso nuo NITC vykdomo naftos eksporto, ir buvo pateiktos nuorodos į penkis tokio pobūdžio pranešimus (trys iš jų pateikti anksčiau, nei įvyko pirminis NITC įtraukimas į sąrašą) bei į vieną pranešimą apie NITC transportavimo veiklą po Sprendimo *NITC I* [45].

36. Savo pareiškimuose NITC teigia, kad visa reikšminga informacija, kuria rėmėsi Taryba pakartotinio įtraukimo į sąrašą metu, buvo prieinama viešai arba buvo NITC pateikta jai susirašinėjant su ES.

37. 2015 m. vasario 12 d. Taryba priėmė Sprendimą (BUSP) 2015/236, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2010/413 (toliau – Sprendimas 2015/236) [46], ir Reglamentą (ES) 2015/230, kuriuo įgyvendinamas Reglamentas Nr. 267/2012 (toliau – Įgyvendinimo reglamentas 2015/230) [47]. Šiomis priemonėmis (toliau – ginčijamos priemonės) Taryba pakartotinai įtraukė NITC į sąrašą, pateiktą Sprendimo 2010/413 II priede [48] ir Reglamento Nr. 267/2012 IX priede [49], remdamasi kriterijumi, nurodytu Sprendimo 2010/413 20 straipsnio 1 dalies c punkte ir Reglamento Nr. 267/2012 32 straipsnio 2 dalies d punkte, kuris taikomas asmenims ir subjektams, teikiantiems paramą Irano vyriausybei. Kaip minėta, tai buvo tas pats kriterijus, kuriuo buvo pagrįstas ir pirmasis įtraukimas į sąrašą.

40 Ištrauka iš COREU BUSP/0084/14, 2014 m. lapkričio 27 d., dok. 16211/14 LIMITE, pridėta prie NITC šiame apeliaciniame skunde pateiktų argumentų (toliau – pasiūlymas dėl pakartotinio įtraukimo į sąrašą).

41 Pasiūlymo dėl pakartotinio įtraukimo į sąrašą 1–6 punktai.

42 Pasiūlymo dėl pakartotinio įtraukimo į sąrašą 7 punktas.

43 Pasiūlymo dėl pakartotinio įtraukimo į sąrašą 8 punktas. Žr. Sprendimo *NITC I* 50 punktą.

44 Pasiūlymo dėl pakartotinio įtraukimo į sąrašą 9 punktas.

45 Pasiūlymo dėl pakartotinio įtraukimo į sąrašą11 punktas (su nuorodomis į šiuos naujienų pranešimus (pagal pateikimo eiliškumą): 2012 m. birželio 21 d., 2012 m. balandžio 17 d., 2013 m. gruodžio 11 d., 2012 m. lapkričio 15 d., 2012 m. balandžio 16 d. (43 išnaša ir nurodytas tekstas) ir 2014 m. liepos 11 d.

46 OL L 39, 2015, p. 18.

47 OL L 39, 2015, p. 3.

48 Sprendimo 2015/236 priedo B dalies „Subjektai“ 140 punktas.

49 Įgyvendinimo reglamento 2015/230 priedo B dalies „Subjektai“ 140 punktas.

38. NITC buvo pakartotinai įtraukta į Sprendime 2015/236 ir Įgyvendinimo reglamente 2015/230 pateiktą sąrašą (toliau – antrasis įtraukimas), dėl šių priežasčių:

„*National Iranian Tanker Company* teikia finansinę paramą Irano vyriausybei per savo akcininkus Irano valstybės pensijų fondą, Irano socialinės apsaugos organizaciją ir naftos pramonės darbuotojų pensijų ir taupymo fondą, kurie yra valstybės kontroliuojami subjektai. Be to, NITC yra viena iš didžiausių pasaulyje žalios naftos tanklaivius eksploatuojančių bendrovių ir viena iš pagrindinių Irano žalios naftos vežėjų. Taip NITC teikia logistikos paramą Irano vyriausybei, veždama Irano naftą“.

39. Taigi, NITC pakartotinis įtraukimas į sąrašą buvo pagrįstas dviem pagrindais. Pirmasis pagrindas susijęs su NITC teikiama finansine parama Irano vyriausybei per savo akcininkus. Tai buvo tas pats pagrindas, kuriuo buvo grindžiamas ir pirmasis įtraukimas į sąrašą, tačiau atlikti nežymus teksto pakeitimai ir papildomai įrašyti trys NITC akcininkai pensijų fondai. Antrasis pagrindas susijęs su NITC teikiama logistinė parama Irano vyriausybei vykdant ekonominę veiklą – transportuojant Irano naftą. Sprendime *NITC I* Bendrasis Teismas iš esmės nusprendė, kad vienintelė aplinkybė, kad NITC transportuoja Irano naftą, neprilygsta finansinės paramos teikimui Irano vyriausybei, tačiau jo nebuvo prašoma nagrinėti logistinės paramos teikimo klausimo [50].

40. 2015 m. vasario 16 d. Taryba pranešė NITC apie antrąjį įtraukimą [51].

41. Reikėtų pažymėti, kad 2016 m. sausio 16 d. Taryba sustabdė NITC pakartotinio įtraukimo į sąrašą Sprendimu 2015/236 galiojimą [52] ir išbraukė NITC iš Įgyvendinimo reglamente Nr. 2015/230 [53] pateikto sąrašo [54].Tai buvo padaryta atsižvelgiant į platesnį Bendrą visapusišką veiksmų planą („BVVP“) [55] tarp E3 / ES+3 [56] ir Irano, kuriame numatytas ilgalaikis Irano branduolinio klausimo sprendimas, apimantis JTST, ES ir nacionalinių sankcijų, susijusių su Irano branduoline programa, panaikinimą [57].

III. Procesas Bendrajame Teisme ir Sprendimas NITC II

42. 2015 m. balandžio 24 d. NITC pareiškė ieškinį Bendrajame Teisme, juo prašė panaikinti jai pritaikytas ginčijamas priemones.

43. Be to, 2015 m. balandžio 24 d. NITC pateikė prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, juo prašė sustabdyti ginčijamų priemonių galiojimą.

50 Žr. šios išvados 25 punktą.

51 Sprendimo *NITC II*32 punktas.

52 2015 m. spalio 18 d. Tarybos sprendimo (BUSP) 2015/1863, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2010/413 (OL L 274, 2015, p. 174), 1 straipsnio 16 dalis.

53 Tarybos įgyvendinimo reglamento (ES) 2015/1862, kuriuo įgyvendinamas Reglamentas Nr. 267/2012 (OL L 274, 2015, p. 161), 1 straipsnis.

54 2016 m. sausio 16 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2016/37 dėl Sprendimo 2015/1863 taikymo pradžios datos (OL L 11 I, 2016, p. 1); Informacija dėl Tarybos reglamento (ES) 2015/1861, iš dalies keičiančio reglamentą Nr. 267/2012 ir įgyvendinančio Reglamentą Nr. 2015/1862, taikymo datos (OL CI 15, 2016, p. 1).

55 Galima rasti adresu http://www.consilium.europa.eu/en/policies/sanctions/iran/jcpoa-restrictive-measures/

56 Kinija, Prancūzija, Vokietija, Rusijos Federacija, Jungtinė Karalystė ir Jungtinės Amerikos Valstijos, taip pat ES vyriausioji įgaliotinė.

57 Žr. informacinį pranešimą dėl ES sankcijų, kurios turi būti panaikintos pagal Bendrą visapusišką veiksmų planą (BVVP), Briuselis, 2016 m. sausio 16 d., paskutinį kartą atnaujintas 2017 m. rugpjūčio 3 d., SN 10176/1/17 REV 1. Žr. 55 išnašą.

A. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo pirmininko nutartis NITC II

44. 2015 m. liepos 16 d. nutartimi byloje *National Iranian Tanker Company / Taryba* (T-207/15 R, EU:T:2015:535) (toliau – Nutartis *NITC II*) Bendrojo Teismo pirmininkas atmetė NITC prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, nurodęs, kad nebuvo įvykdytos sąlygos, užtikrinančios interesų ir skubos pusiausvyrą[58]. Vis dėlto Bendrojo Teismo pirmininkas nusprendė, kad *prima facie* sąlyga buvo įvykdyta, nes šalių argumentai atskleidė teisinį ginčą dėl Chartijos 47 straipsnio ir Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK) 13 straipsnio taikymo srities, kadangi abu straipsniai, kaip pažymėjo pirmininkas, įtvirtina teisę į veiksmingą teisinę gynybą, t. y. „tiek praktiškai, tiek teisiškai“ veiksmingą teisminę apsaugą[59].

45. Kadangi Nutartis *NITC II* figūruoja ir šioje byloje pateiktuose šalių argumentuose, išdėstysiu Bendrojo Teismo pirmininko argumentus šiuo klausimu.

46. Bendrojo Teismo pirmininkas visų pirma nurodė, kad jei Taryba turėtų teisę remtis su SESV 266 straipsniu susijusia jurisprudencija tam, kad ribojamųjų priemonių panaikinimą lėmusio neteisėtumo klausimą išspręstų priimdama naują priemonę, turinčią tą patį praktinį poveikį kaip ir ankstesnė, esant iš esmės nepasikeitusioms faktinėms aplinkybėms, ji, sistemingai teikdama apeliacinius skundus, galėtų ir toliau nepertraukiamai taikyti ribojamąsias priemones, jeigu šias priemones ir panaikinimus pagrindžiančios teisinės aplinkybės iš esmės nepasikeitė[60].

47. Kaip nurodė Bendrojo Teismo pirmininkas, dėl šios situacijos kilo klausimas, ar siekiant užtikrinti teisę į veiksmingą teisinę gynybą reikia nustatyti naikinamąjį terminą, per kurį Taryba privalėtų nurodyti visus motyvus ir įrodymus jau sprendime dėl pirmojo įtraukimo į sąrašą, ir tuo atveju, jei Sąjungos teismai juos atmestų, toks terminas užkirstų kelią jais remtis siekiant pagrįsti sprendimą dėl tos pačios šalies pakartotinio įtraukimo į sąrašą. Jis atkreipė dėmesį į tai, kad toje byloje toks terminas tikrai buvo reikalingas, nes NITC ekonominė veikla, susijusi su Irano naftos transportavimu, ir NITC akcininkų sudėtis nepasikeitė nuo 2012 m., kai buvo paskelbtas pirmasis sąrašas, iki 2015 m., kai buvo paskelbtas pakartotinis sąrašas. Jis taip pat pažymėjo, kad įrodymai, kuriais Taryba savo pastabose grindė sprendimą dėl pakartotinio įtraukimo į sąrašą, buvo gauti prieš pirmąjį NITC įtraukimą į sąrašą, išskyrus vieną dokumentą, kuriame nebuvo jokios naujos informacijos[61].

48. Bendrojo Teismo pirmininkas taip pat nurodė, kad NITC negalėjo remtis Sprendimo *NITC I* *res judicata* galia, nes sprendimas dėl pakartotinio įtraukimo į sąrašą, atsižvelgiant į jo priėmimo datą, buvo susijęs su visiškai kitu NITC ekonominės veiklos laikotarpiu nei sprendimas dėl pirmojo įtraukimo į sąrašą. Vis dėlto jis pažymėjo, kad veikla (Irano naftos transportavimas) iš esmės nepasikeitė, o laikotarpių skirtumą lėmė Tarybos atliktas pakartotinis įtraukimas pagal iš esmės nepasikeitusį faktinį pagrindą. Taigi galima manyti, kad *res judicata* galios principas netaikomas tik dėl to, kad Taryba siekia dirbtinai išlaikyti NITC pritaikytas ribojamąsias priemones, pateikdama įrodymų, kuriais galėjo remtis pirmojo įtraukimo į sąrašą momentu. Jis pažymėjo, kad toks požiūris, nors ir nėra nesuderinamas su *res judicata* galios principu, galėtų prisidėti prie NITC teisės į veiksmingą teisinę gynybą pažeidimo[62].

58 2015 m. liepos 16 d. Bendrojo Teismo pirmininko nutarties *National Iranian Tanker Company / Taryba* (T-207/15 R, EU:T:2015:535, toliau – Nutartis *NITC II*) 59, 80 ir 81 punktai.

59 Nutarties *NITC II* 43 punktas (jame cituojamas 2007 m. lapkričio 13 d. EŽTT sprendimo *Ramadhi ir kt. prieš Albaniją*, CE:ECHR:2007:1113JUD003822202R, 48 punktas) ir 50 punktas.

60 Nutarties *NITC II* 43 ir 44 punktai.

61 Nutarties *NITC II* 45 ir 46 punktai.

62 Nutarties *NITC II* 47 punktas.

49. Bendrojo Teismo pirmininko teigimu, galima būtų daryti išvadą, kad, viena vertus, atsižvelgiant į teisę į veiksmingą teisinę gynybą gali prireikti siaurai aiškinti jurisprudenciją dėl SESV 266 straipsnio. Tačiau, kita vertus, galima būtų argumentuoti, kad teisės į veiksmingą teisinę gynybą apimties negalima nepagrįstai susiaurinti vien iki ieškinio dėl panaikinimo ir prašymo dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, nes šalis galėtų pareikšti ir ieškinį dėl žalos atlyginimo. Būtent Bendrasis Teismas ir turėtų išspręsti šį klausimą, nagrinėdamas pagrindinę bylą [63].

B. Bendrojo Teismo sprendimas NITC II

50. Sprendimu *NITC II* Bendrasis Teismas atmetė visą ieškinį dėl panaikinimo, kurį pareiškė NITC.

51. NITC nurodė penkis ieškinio pagrindus, kurių pirmasis yra aktualiausias šiai bylai ir susijęs su *res judicata*, teisinio saugumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principų bei teisės į veiksmingą teisinę gynybą pagal Chartijos 47 straipsnį pažeidimu [64]. Bendrasis Teismas atmetė šį pagrindą dėl toliau nurodytų priežasčių.

52. Pirma, kiek tai susiję su *res judicata*, Bendrasis Teismas nusprendė, kad vienas iš pagrindų ir įrodymai, kuriais rėmėsi Taryba, siekdama pagrįsti ginčijamas priemones, skyrėsi nuo tų, kurie buvo pateikti Bendrajam Teismui priimant sprendimą byloje *NITC I*, todėl NITC pakartotinis įtraukimas į sąrašą minėto principo nepažeidė [65].

53. Išsakydamas nuomonę dėl finansinės paramos Bendrasis Teismas nusprendė, kad Taryba rėmėsi naujais dokumentais, kurie nebuvo įtraukti į bylą pirmojo įtraukimo į sąrašą metu ir kurių Bendrasis Teismas nenagrinėjo priimdamas Sprendimą *NITC I* [66]. Jis nusprendė, kad nors Taryba rėmėsi įrodymais, kurie daugiausia buvo susiję su ankstesne data nei pirmojo įtraukimo į sąrašą data, jos nereikėtų už tai kritikuoti, nes ji kartais susiduria su sunkumais rinkdama įrodymus, pagrindžiančius kitos šalies nenaudai turimus pagrindus, kadangi, *inter alia*, priklauso nuo to, kaip greitai valstybės narės pateiks tokių įrodymų [67]. Todėl egzistuoja galimybė, kad Taryba gaus sprendimui dėl įtraukimo į sąrašą pagrįsti būtinus įrodymus po tokio sprendimo priėmimo dienos; ir nors tokios aplinkybės nepašalina sprendimo dėl pirmojo įtraukimo į sąrašą neteisėtumo, jų gali pakakti priimant teisėtą vėlesnį sprendimą dėl pakartotinio įtraukimo į sąrašą, remiantis tais pačiais pagrindais, kuriais buvo remiamasi ir priimant sprendimą dėl pirmojo įtrakimo į sąrašą, jeigu tokie Tarybos surinkti įrodymai pakankamai teisiškai patvirtina tuos pagrindus [68].

54. Be to, išsakydamas nuomonę dėl logistinės paramos Bendrasis Teismas nusprendė, kad nors tą pagrindą patvirtinančias faktines aplinkybes, būtent NITC veiklą transportuojant Irano naftą, Taryba nurodė per ankstesnės bylos nagrinėjimą, siekdama patvirtinti su finansine parama susijusį pagrindą, jis nenagrinėjo, ar NITC dalyvavimas Irano energetikos sektoriuje galėjo reikšti logistinę paramą Irano vyriausybei [69]. Bendrasis Teismas taip pat atmetė NITC argumentą, kad nagrinėjant sprendimo dėl pirmojo įtraukimo į sąrašą klausimą Taryba turėjo remtis ir logistinės paramos pagrindu, nes sprendimas dėl šalies įtraukimo į nagrinėjamus sąrašus gali būti paremtas vieninteliu pagrindu; taigi, Taryba galėjo laisvai pasirinkti, koks pagrindas, kaip ji mano, bus tinkamiausias, o su pagrindo pasirinkimu susijusi galima klaida neužkerta jai kelio vėliau remtis pagrindu, kuriuo ji galėjo remtis nagrinėjant sprendimą dėl pirmojo įtraukimo į sąrašą [70].

63 Nutarties *NITC II* 48 ir 49 punktai.
64 Sprendimo *NITC II* 39 punktas.
65 Sprendimo *NITC II* 45, 46, 50 ir 55 punktai.
66 Sprendimo *NITC II* 51 punktas.
67 Sprendimo *NITC II* 52 punktas.
68 Sprendimo *NITC II* 52 punktas.
69 Sprendimo *NITC II* 53 punktas.
70 Sprendimo *NITC II* 54 punktas.

55. Antra, dėl teisinio saugumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos Bendrasis Teismas konstatavo, kad nors Taryba nepateikė apeliacinio skundo dėl Sprendimo *NITC I* ir pakartotinai neįtraukė NITC į sąrašą per apeliacinio skundo pateikimo terminą, tai negalėjo sukelti NITC pagrįstų lūkesčių, kad ji nebus pakartotinai įtraukta į sąrašą, o Taryba neprivalėjo jos pakartotinai įtraukti į sąrašą per tą laikotarpį[71].

56. Galiausiai dėl teisės į veiksmingą teisinę gynybą pagal Chartijos 47 straipsnį Bendrasis Teismas nusprendė, kad NITC pakartotinis įtraukimas į sąrašą niekaip nesukėlė abejonių dėl byloje, kurioje priimtas Sprendimas *NITC I*, pareikšto ieškinio veiksmingumo[72]. Taip yra dėl trijų priežasčių.

57. Pirma, pirmasis sąrašas buvo pašalintas iš Sąjungos teisinės sistemos atgaline data ir taip buvo pripažinta, kad NITC nebuvo įtraukta į minėtą sąrašą laikotarpiu iki sprendimo byloje *NITC I* priėmimo momento[73].

58. Antra, nė vienas iš principų, kuriais rėmėsi NITC (*res judicata*, teisėtų lūkesčių apsauga ir teisinis saugumas), nedraudžia jos pakartotinio įtraukimo į sąrašą, ir jeigu NITC atžvilgiu surinkti įrodymai buvo laikomi pakankamais, kad pagrįstų jos pakartotinį įtraukimą į sąrašą, pirmojo įtraukimo į sąrašą panaikinimas nesudaro pagrindo abejoti pakartotinio įtraukimo į sąrašą teisėtumu[74].

59. Trečia, pirmojo įtraukimo į sąrašą panaikinimas Sprendimu *NITC I* galėtų būti pagrindas pareikšti ieškinį dėl žalos atlyginimo[75]. Bendrasis Teismas pabrėžė, kad tuomet, kai Taryba nusprendžia pakartotinai įtraukti šalį į sąrašą po to, kai yra priimtas teismo sprendimas dėl pirmojo įtraukimo į sąrašą panaikinimo, per pakartotinį svarstymą ji privalo būti „ypač griežta“ tam, kad užtikrintų, jog pakartotinis įtraukimas į sąrašą nebus paremtas tais pačiais pažeidimais, kurie buvo nustatyti teismo sprendime dėl panaikinimo, ir užkirstų kelią tai šaliai antrą kartą neteisėtai taikyti ribojamąsias priemones[76]. Dėl to Bendrasis Teismas nurodė, kad jei būtų nustatyta, kad pakartotiniam NITC įtraukimui į sąrašą buvo būdingi tie patys pažeidimai, kurie buvo nustatyti Sprendime *NITC I*, į Tarybos negebėjimą vykdyti savo „griežtumo įsipareigojimo“ galėtų būti atsižvelgta vertinant jos elgesio teisėtumą vėlesniame procese dėl žalos atlyginimo, ir taip Bendrojo Teismo išvada Sprendime *NITC I*, kad pirmasis įtraukimas į sąrašą buvo neteisėtas, vėlesnio ir nepagrįsto pakartotinio įtraukimo į sąrašą atveju galėtų palengvinti sprendimo dėl žalos atlyginimo NITC naudai priėmimą[77].

IV. Procesas Teisingumo Teisme

60. 2016 m. lapkričio 24 d. pateiktame apeliaciniame skunde NITC prašo Teisingumo Teismo panaikinti Sprendimą *NITS II* ir ginčijamas priemones tiek, kiek jos yra taikomos NITC, arba paskelbti, kad Sprendimo 2010/413 20 straipsnio 1 dalies c punktas ir Reglamento Nr. 267/2012 23 straipsnio 2 dalies d punktas su pakeitimais netaikytini NITC dėl jų neteisėtumo. NITC Teisingumo Teismo taip pat prašo priteisti iš Tarybos bylinėjimosi apeliacinėje instancijoje ir Bendrajame Teisme išlaidas.

61. Taryba Teisingumo Teismo prašo atmesti apeliacinį skundą arba, jei Teisingumo Teismas nuspręstų panaikinti Sprendimą *NITC II* ir pats priimtų galutinį sprendimą – atmesti ieškinį dėl panaikinimo ir netaikytinumo pripažinimo. Taryba taip pat prašo Teisingumo Teismo priteisti iš NITC bylinėjimosi apeliacinėje instancijoje išlaidas.

71 Sprendimo *NITC II* 56–60 punktai.
72 Sprendimo *NITC II* 62 punktas.
73 Sprendimo *NITC II* 63 punktas.
74 Sprendimo *NITC II* 64 punktas.
75 Sprendimo *NITC II* 65 punktas.
76 Sprendimo *NITC II*66 punktas.
77 Sprendimo *NITC II*67 punktas.

62. NITC ir Taryba dalyvavo 2018 m. sausio 24 d. Teisingumo Teismo posėdyje.

V. Dėl pirmojo apeliacinio skundo pagrindo, susijusio su res judicata, teisinio saugumo, teisėtų lūkesčių apsaugos ir galutinumo principų, taip pat teisės į veiksmingą teisinę gynybą pagal Chartijos 47 straipsnį pažeidimu.

A. Šalių argumentai

63. Savo pirmajame apeliacinio skundo pagrinde NITC prašo Teisingumo Teismą suformuoti jurisprudenciją, kuria remiantis būtų galima riboti Tarybai suteiktus įtraukimo į sąrašus įgaliojimus ir ji negalėtų kuriai nors šaliai vėl taikyti ribojamųjų priemonių, remdamasi tuo pačiu įtraukimo kriterijumi ir tais pačiais faktais, kuriuos Sąjungos teismai iš esmės atmetė ankstesniame sprendime. NITC teigia, kad tai yra reikalinga tam, kad būtų galima garantuoti šalies teisę į veiksmingą teisinę gynybą pagal Chartijos 47 straipsnį. Priešingu atveju Taryba galės neatskleisti arba „pasilaikyti ateičiai“ teisinius ir faktinius argumentus ir taip pradės taikyti piktnaudžiavimo bylinėjimosi taktiką, dėl kurios šalis praras teisę į veiksmingą teisinę gynybą dėl teismo sprendimo, kuriuo pirmasis įtraukimas į sąrašą buvo paskelbtas negaliojančiu. Dabartinė teisė ir praktika sukuria „nesibaigiantį bylinėjimosi ratą“, reikalaujantį, kad šalis kreiptųsi į teismą nuolat. Be to, atsižvelgdama į ribotą galimybę atlyginti žalą ir tai, kad Sąjungos teismai atsisakė taikyti laikinąsias apsaugos priemones tiek, kiek tai susiję su ribojamosiomis priemonėmis, NITC teigia, kad dar svarbiau yra tai, kad Teisingumo Teismas įgyvendintų teisę į veiksmingą teisinę gynybą šioje byloje.

64. NITC visų pirma pabrėžia ypatingas šios bylos aplinkybes: 1) NITC naudai priimtas galutinis ir privalomas Bendrojo Teismo sprendimas, kuriuo iš esmės panaikintas pirmasis įtraukimas į sąrašą; 2) NITC nenaudai nurodytos faktinės aplinkybės nuo minėtos bylos iš esmės nepasikeitė; ir 3) papildomi įrodymai, kurie buvo naudojami NITC pakartotiniam įtraukimui į sąrašą pagrįsti ir nebuvo pateikti pirmą kartą įtraukiant į sąrašą, visą laiką pakankamai greitai buvo prieinami Tarybai.

65. Šiuo klausimu NITC pabrėžia, kad faktinės aplinkybės, kurių pagrindu ji buvo pakartotinai įtraukta į sąrašą, yra tos pačios, kuriomis nesėkmingai rėmėsi Taryba, siekdama pagrįsti savo sprendimą dėl pirmojo įtraukimo į sąrašą, t. y. kad NITC teikia paramą Irano vyriausybei, nes, pirma, jos akcininkus (tam tikrus Irano pensijų fondus) kontroliuoja vyriausybė, ir, antra, ji – pagrindinė Irano naftos, kuri yra reikšmingas vyriausybės pajamų šaltinis, vežėja. Taryba tiesiog „pervadino“ tas pačias faktines aplinkybes iš finansinės paramos į logistinę paramą. Atsižvelgdama į tai, kad nagrinėjamas įtraukimo į sąrašą kriterijus susijęs su nebaigtiniu paramos, kuri gali būti teikiama Irano vyriausybei, sąrašu, NITC tvirtina, kad Taryba galėjo ir toliau pakartotinai įtraukti ją į sąrašus, remdamasi tomis pačiomis faktinėmis aplinkybėmis, tačiau kiekvieną kartą naudodama skirtingus pavadinimus, neatsižvelgdama į tai, kaip dažnai jai pavyktų pasiekti palankų sprendimą Bendrajame Teisme.

66. Be to, NITC tvirtina, kad visa reikšminga informacija, kuria rėmėsi Taryba, priimdama sprendimą dėl pakartotinio įtraukimo į sąrašą, buvo viešai prieinami dokumentai, gauti iš interneto arba pateikti NITC per jos susirašinėjimą su ES. Be to, NITC nurodo, kad dėl to, jog dokumentai buvo prieinami Tarybai dar iki pirmojo įtraukimo į sąrašą, Taryba ir valstybės narės privalo tarpusavyje sąžiningai bendradarbiauti, todėl Taryba privalo užtikrinti, kad valstybės narės surinktų visus prieinamus įrodymus, kad ji galėtų pagrįsti visą savo poziciją pirmą kartą įtraukiant į sąrašą.

67. Antra, NITC nurodo, kad Bendrojo Teismo pirmininko nutartyje byloje *NITC II* pateiktą pasiūlymą ribotai aiškinti jurisprudenciją dėl SESV 266 straipsnio reikėtų priimti. Tai reiškia, kad reikia nustatyti naikinamąjį terminą, įpareigojantį Tarybą nurodyti visus motyvus ir įrodymus per pirmąjį įtraukimą į sąrašą ir užkirsiantį kelią jais remtis pakartotinai įtraukiant į sąrašą tą pačią šalį, o tai, NITC manymu, būtų teisingas požiūris. NITC kritikuoja Bendrąjį Teismą dėl to, kad jis nesprendė šių klausimų Sprendime *NITC II* ir rėmėsi siauru teisės į veiksmingą teisinę gynybą aiškinimu. Dėl

SESV 266 straipsnio NITC taip pat ginčija Tarybos teiginį, kad vertindama padėtį iš laiko perspektyvos ir atsižvelgdama į Sprendimą *NITC I* ji apsvarstė NITC dalyvavimą teikiant logistinę paramą per jos ekonominę veiklą, susijusią su naftos vežimu, ir teigia, kad Taryba jau buvo nesėkmingai pateikusi argumentus, paremtus tokia veikla, kai Bendrojo Teismo sprendime *NITC I* buvo svarstomas finansinės paramos klausimas.

68. Trečia, NITC mano, kad nors *res judicata* principas nėra griežtai susijęs su šia byla, teisės į veiksmingą teisinę gynybą ir kiti principai buvo paremti reikalavimu, kad Taryba iš karto „pateiktų visą turimą medžiagą nagrinėti“, jei tai neprieštarautų jokiam privalomam viešajam interesui[78]. Ji pabrėžia, kad toks draudimas nebūtų absoliutus ir net jei tam tikrais atvejais galėtų suteikti nederamą naudą bylų šalims, tai nesiskirtų nuo pozicijos, kurios laikosi Teisingumo Teismas savo jurisprudencijoje dėl kitų procesinių draudimų rūšių, pavyzdžiui, terminų nustatymo; bet kuriuo atveju, jei tokių apribojimų nėra, pasekmės privačioms šalims ribojamųjų priemonių bylose būna ypač sunkios.

69. Ketvirta, NITC stebisi, kad Taryba net nebando paaiškinti arba pagrįsti savo veiksmų, susijusių su jos pakartotiniu įtraukimu į sąrašą, ir teigia, kad ji klaidingai remiasi *Kadi, OMPI ir Interporc* bylomis.

70. Penkta, NITC ragina atkreipti dėmesį į Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau – EŽTT) jurisprudenciją dėl EŽTK 6 straipsnio 1 dalies ir 13 straipsnio, taip pat pabrėžia, kad teisė į veiksmingą teisinę gynybą pagal Chartijos 47 straipsnį turi būti veiksminga ir praktiškai, ir teisiniu požiūriu.

71. Taryba nepritaria NITC teiginiui, kad *res judicata*, teisinio saugumo, teisėtų lūkesčių apsaugos ir galutinumo principai bei teisė į veiksmingą teisinę gynybą užkerta jai kelią priimti sprendimą dėl pakartotinio įtraukimo į sąrašą šioje byloje.

72. Pirma, remdamasi *Kadi, OMPI ir Interporc* bylomis Taryba teigia, kad iš jos nereikalaujama remtis visais galimais pagrindais ir įrodymais pirmojo įtraukimo į sąrašą atveju ir kad naujo sprendimo dėl įtraukimo į sąrašą motyvai neturi apsiriboti tik vėlesniais faktais, aplinkybėmis arba įrodymais, kurie tapo prieinami tik po pirmojo įtraukimo į sąrašą.

73. Antra, Taryba remiasi SESV 266 straipsniu ir teigia, kad Sąjungos teismų sprendimui įgyvendinti būtinų priemonių privalo imtis atitinkama institucija. Šiuo atžvilgiu Taryba pabrėžia, kad Taryba, o ne Teismas privalo peržiūrėti visus galimai reikšmingus faktus ir nuspręsti, ar konkreti šalis turėtų būti pakartotinai įtraukta į sąrašą. Be to, Taryba pabrėžia, kad peržiūros apimtis pagal SESV 266 straipsnį skiriasi nuo to, kas yra numatyta bendrosios teisės sistemose, ir kad NITC bandymas susiaurinti jurisprudenciją dėl SESV 266 straipsnio ribojamųjų priemonių yra negalimas.

74. Trečia, Taryba ginčija NITC teiginį, kad ji tik perkvalifikavo tuos pačius faktus iš finansinės paramos į logistinę paramą, ir teigia, kad logistinė parama yra visiškai skirtingas pagrindas. Taryba tvirtina, kad nagrinėja jurisprudenciją dėl ribojamųjų priemonių ir kad vertindama padėtį iš laiko perspektyvos ji galėjo svarstyti logistinės paramos pagrindą pirmą kartą įtraukiant į sąrašą. Vis dėlto ji mano, kad galėjo teisėtai manyti, jog parama, kurią teikė NITC, buvo finansinė parama per akcininkus, todėl šis pagrindas ir buvo nurodytas pirmą kartą įtraukiant į sąrašą, be to, ji neprivalo nurodyti visų galimų paramos rūšių, kurias tam tikras subjektas gali būti laikomas teikiančiu Irano vyriausybei.

75. Ketvirta, Taryba teigia, kad priimdama sprendimus dėl pakartotinio įtraukimo į sąrašus ji nevykdo piktnaudžiavimo veiksmų, ir tai patvirtina jos praktika dėl ribojamųjų priemonių Iranui. Taip pat ji teigia, kad ieškinys dėl nuostolių atlyginimo galėtų būti reiškiamas, jei Taryba būtų priėmusi sprendimą dėl pakartotinio įtraukimo į sąrašą, kuriuo būtų ignoruojamas ankstesnis Sąjungos teismų sprendimas.

78 Pateikdama savo argumentus NITC nurodo, kad tai matyti iš svarbios Jungtinės Karalystės jurisprudencijos dėl civilinio proceso, ir kaip pavyzdį nurodo sprendimus *Henderson / Henderson* (1843), 3 Hare 100 ir *Johnson / Gore Wood* [2002] 2 AC 1.

76. Penkta, Taryba tvirtina, kad Nutartyje *NITC II* tik nurodyta, kad tarp šalių egzistuoja teisinis ginčas, dėl kurio kilo būtinybė atlikti nagrinėjimą pagrindinėje byloje; joje nekonstatuota, kad sprendimas dėl pakartotinio įtraukimo į sąrašą pažeidė NITC teisę į veiksmingą teisinę gynybą.

B. Analizė

77. Toliau pateikiamos analizės pagrindu padarysiu išvadą, kad pirmasis apeliacinio skundo pagrindas turėtų būti atmestas. Nors manau, kad šis apeliacinis skundas negali būti išspręstas remiantis sprendimais *Kadi*, *OMPI* ir *Interporc*, kad ribojamosios priemonės, kurias pritaikė Taryba, ribojamos teise į veiksmingą teisinę gynybą pagal Chartijos 47 straipsnį, ir kad šiai bylai reikšminga EŽTT jurisprudencija dėl EŽTK 6 straipsnio 1 dalies ir 13 straipsnio, nemanau, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, aiškindamas, kad sprendimas dėl pakartotinio įtraukimo į sąrašą atitiko teisę į veiksmingą teisinę gynybą pagal Chartijos 47 straipsnį arba padarė kitokią klaidą pagal Sąjungos teisę.

78. Mano analizė suskirstyta į tris pagrindines dalis.

79. Visų pirma pateiksiu kelias preliminarias pastabas, siekdamas apibrėžti šiame apeliaciniame procese Teisingumo Teismui reikšmingus teisinius klausimus.

80. Antra, įvertinsiu galimybę taikyti sprendimus *Kadi*, *OMPI* ir *Interporc* nagrinėjant šio apeliacinio skundo aplinkybes.

81. Trečia, išnagrinėsiu teisės į veiksmingą teisinę gynybą pagal Chartijos 47 straipsnį klausimą, atsižvelgdamas į: a) Teisingumo Teismo jurisprudenciją dėl SESV 266 straipsnio; b) susijusią EŽTT jurisprudenciją dėl EŽTK 6 straipsnio 1 dalies ir 13 straipsnio; ir c) jos taikymą šio apeliacinio skundo aplinkybėms.

1. Preliminarios pastabos

82. Klausimai, kurie keliami pirmajame apeliacinio skundo pagrinde, iš pirmo žvilgsnio gali atrodyti apgaulingai paprasti [79]. Teisingumo Teismo jurisprudencija dėl *res judicata*, teisinio saugumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principų yra suformuota ir, mano nuomone, buvo teisingai pritaikyta Bendrojo Teismo sprendime *NITC II*. Taip pat neginčijama, kad NITC buvo užkirstas kelias kreiptis į teismą ir prašyti teisminės ginčijamų priemonių peržiūros, kaip tai suprantama pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją dėl teisės į veiksmingą teisinę gynybą [80]. Be to, Teisingumo Teismo jurisprudencija dėl SESV 266 straipsnio, pagal kurią institucija, kurios aktas panaikinamas Sąjungos teismų sprendimu, privalo imtis priemonių šiam sprendimui įvykdyti [81], suteikia atitinkamai institucijai diskrecijos teisę pasirinkti šias priemones [82].

83. Atidžiau panagrinėjus, šiame apeliaciniame skunde iškelti klausimai yra subtilesni ir sudėtingesni.

79 Formuluotė paimta iš generalinio advokato D. Ruiz -Jarabo Colomer išvados byloje *Komisija / AssiDomän Kraft Products ir kt.*, C-310/97 P, EU:C:1999:36, 2 punktas).

80 Žr., pvz., 2014 m. spalio 6 d. Sprendimo *Schrems*, C-362/14, EU:C:2015:650, 95 punktą ir 2017 m. gegužės 16 d. Sprendimo *Berlioz Investment Fund*, C-682/15, EU:C:2017:373, 44–59 punktus; taip pat žr., pvz., generalinio advokato M. Wathelet išvados byloje *Berlioz Investment Fund*, C-682/15, EU:C:2017:2, 67 punktą ir generalinės advokatės J. Kokott išvados byloje *UBS Europe ir kt.*, C 358/16, EU:C:2017:606, 77 punktą.

81 SESV 266 straipsnio pirmoje pastraipoje numatyta: „institucija, įstaiga ar organas, kurio aktas buvo paskelbtas negaliojančiu arba kurio neveikimas pripažintas prieštaraujančiu šiai Sutarčiai, privalo imtis būtinų priemonių Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimui įvykdyti“.

82 Žr. 2016 m. birželio 14 d. Sprendimo *Komisija / McBride ir kt.* (C-361/14 P, EU:C:2016:434, 52 ir 53 punktus. Žr. toliau V dalies B skyriaus 3 skirsnio a punktą.

84. Paprastai tariant, reikia išnagrinėti šiame apeliaciniame skunde keliamą klausimą, ar Sąjungos institucijai suteikta diskrecijos teisė pagal SESV 266 straipsnį dėl to, ką ji privalo atlikti, kad ištaisytų klaidas, nurodytas Sąjungos teismų sprendime, yra ribojama teisės į veiksmingą teisinę gynybą, garantuojamos Chartijos 47 straipsnyje, aiškinamame atsižvelgiant į taikytiną EŽTT jurisprudenciją dėl EŽTK 6 straipsnio 1 dalies ir 13 straipsnio. Tarybos sprendimas šioje byloje dėl pakartotinio NITC įtraukimo į sąrašą po to, kai Bendrasis Teismas paskelbė pirmąjį sąrašą negaliojančiu, reikalauja šio klausimo nagrinėjimui skirti daug dėmesio.

85. Taigi, mano nuomone, pagrindinis klausimas, kuris keliamas šiame apeliaciniame skunde, iš esmės susijęs su tuo, ar Teisingumo Teismui reikia patikslinti savo jurisprudenciją dėl SESV 266 straipsnio, atsižvelgiant į teisę į veiksmingą teisinę gynybą, įtvirtintą Chartijos 47 straipsnyje, tam, kad būtų užtikrinta veiksminga teisminė privačių šalių, dalyvaujančių ginčuose dėl sprendimų pakartotiniai įtraukti į sąrašą, apsauga, ir galbūt dar plačiau.

86. Ši byla taip pat susijusi su tam tikrų principų, kuriais remiasi NITC, t. y. *res judicata*, teisinio saugumo, teisėtų lūkesčių apsaugos ir teismo sprendimų galutinumo principų, aiškinimu. Remdamasis NITC atstovo per posėdį Teisingumo Teisme pateiktomis pastabomis, manau, kad visi šie tvirtinimai papildo argumentą, kad NITC turėjo teisę į veiksmingą teisinę gynybą pagal Chartijos 47 straipsnį pirmojo įtraukimo į sąrašą atveju, tačiau jos negavo. Todėl jie bus nagrinėjami tik tiek, kiek siejasi su NITC argumentais dėl Chartijos 47 straipsnio.

2. Sprendimai „Kadi“, „OMPI“ ir „Interporc“ atsižvelgiant į šio apeliacinio skundo aplinkybes

87. Manau, kad šis apeliacinis skundas negali būti išspręstas remiantis sprendimais *Kadi*, *OMPI* ir *Interporc* dėl toliau nurodytų priežasčių.

88. Visų pirma Sprendime *Kadi I*[83] nagrinėdamas klausimą dėl ES ribojamųjų priemonių, kuriomis įgyvendinamos JTST rezoliucijos dėl kovos su terorizmu, teisminės peržiūros Teisingumo Teismas nusprendė, *inter alia*: kadangi Taryba neinformavo Y. A. Kadi apie jo įtraukimo į sąrašą priežastis, apie įrodymus, kuriais buvo grindžiamas sprendimas dėl įtraukimo į sąrašą, ir nesudarė jam galimybių pasinaudoti teise būti išklausytam, buvo pažeistos jo pagrindinės teisės į gynybą ir veiksmingą teisminė peržiūrą, taip pat nepagrįstai apribota jo pagrindinė teisė į nuosavybę[84]. Dėl šios priežasties Teisingumo Teismas panaikino minėtas priemones tiek, kiek jos buvo taikomos Y. A. Kadi, tačiau šių priemonių pasekmės paliktos galioti maksimaliam trijų mėnesių laikotarpiui, per kurį Taryba buvo įpareigota ištaisyti nustatytus pažeidimus[85].

89. Tam, kad ištaisytų nustatytus pažeidimus, Komisija perdavė Y. A. Kadi jo įtraukimo į ribojamųjų priemonių sąrašą motyvų santrauką, kurią pateikė JTST, ir sudarė jam galimybę pateikti pastabas dėl minėtų priežasčių; paskui Komisija nusprendė, kad Kadi įtraukimas į sąrašą buvo pagrįstas, ir paliko jo pavardę ribojamųjų priemonių sąraše dėl jo sąsajų su *Al Qaeda* tinklu[86]. Kitaip tariant, Y. A. Kadi nebuvo išbrauktas iš sąrašo taip, kaip tai buvo padaryta NITC atveju.

90. Paskui Y. A. Kadi užginčijo ribojamąsias priemones, kuriomis buvo paliktas galioti jo įtraukimas į sąrašą, ir Bendrasis Teismas jas panaikino[87]. Komisija, Taryba ir Jungtinė Karalystė pateikė apeliacinius skundus Teisingumo Teismui byloje *Kadi II*[88], kuriais buvo prašoma panaikinti Bendrojo Teismo sprendimą; Teisingumo Teismas, atmetė apeliacinius skundus ir dar kartą sprendė Sąjungos ribojamųjų

83 2008 m. rugsėjo 3 d. Sprendimas *Kadi ir Al Barakaat International Foundation / Taryba ir Komisija*, C-402/05 P ir C-415/05 P, EU:C:2008:461 (toliau – Sprendimas *Kadi I*).

84 Sprendimo *Kadi I* 333–371 punktai.

85 Sprendimo *Kadi I* 372–376 punktai.

86 Žr. generalinio advokato Y. Bot išvados byloje *Komisija ir kt. / Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P ir C-595/10 P, EU:C:2013:176, 19–28 punktus.

87 2010 m. rugsėjo 30 d. Sprendimas *Kadi / Komisija*, T-85/09, EU:T:2010:418.

88 2013 m. liepos 18 d. Sprendimas *Komisija ir kt. / Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P ir C-595/10 P, EU:C:2013:518) (toliau – *Kadi II*).

priemonių, kuriomis įgyvendinamos JT sankcijos, teisminės peržiūros klausimus ir tai, ar, siekiant užtikrinti Y. A. Kadi pagrindines teises, būtina atskleisti informaciją ir įrodymus, kuriais buvo remiamasi, nes Komisija paliko galioti jo įtraukimą į sąrašą vien remdamasi JTST pateikta motyvų santrauka [89]. Dėl vieno iš motyvų Teisingumo Teismas nusprendė, kad nors duomenys, susiję su faktinėmis aplinkybėmis, vykusiomis 1992 m., galėjo būti laikomi pakankamais siekiant pateisinti pradinį Y. A. Kadi pavardės įtraukimą į sąrašą 2002 m., nepagrįsti kitaip, jie negalėjo pateisinti jo pavardės palikimo sąraše po 2008 m., atsižvelgiant į laikotarpį nuo vienos iki kitos priemonės (16 metų) [90].

91. Taigi, kadangi sprendimas dėl įtraukimo į sąrašą byloje *Kadi I* nebuvo pagrįstas jokiais motyvais, byloje *Kadi II* Teisingumo Teismas turėjo pirmą kartą išnagrinėti motyvus ir įrodymus, kuriais rėmėsi atitinkama Sąjungos institucija, siekdama pateisinti sprendimą dėl Y. A. Kadi pavardės palikimo sąraše. Todėl, mano nuomone, Sprendime *Kadi II* Teisingumo Teismas neįvertino Tarybos sprendimo dėl pakartotinio įtraukimo į sąrašą remiantis motyvais ir faktinėmis aplinkybėmis, kuriuos Sąjungos teismai jau išnagrinėjo ankstesniame sprendime dėl panaikinimo, teisėtumo.

92. Antra, Teisingumo Teismas nenagrinėjo apeliacinio skundo dėl Sprendimo *OMPI II* [91], todėl šis sprendimas nėra jam privalomas.

93. Šioje byloje įtrauktas į sąrašą subjektas pareiškė ieškinį dėl Tarybos sprendimo dėl pakartotinio įtrakimo į sąrašą taikant autonomines ES ribojamąsias priemones, skirtas kovai su terorizmu. Pirmajame pagrinde ieškovė argumentavo, kad sprendimas dėl pakartotinio įtraukimo į sąrašą pažeidė SESV 266 straipsnį ir ankstesnį sprendimą [92], kuriuo Bendrasis Teismas panaikino pradinį sprendimą dėl įtraukimo į sąrašą dėl to, kad nebuvo nurodyti jį pagrindžiantys motyvai (formos trūkumai) ir pažeistos gynybos teisės (procedūros trūkumai) [93]. Ieškovė konkrečiai pareiškė, kad sprendimas dėl pakartotinio įtraukimo į sąrašą buvo pagrįstas tuo pačiu nacionaliniu sprendimu ir tais pačiais įrodymais, kuriais buvo pagrįstas ir ankstesnis sprendimas, ir kad Taryba neturėjo teisės šios informacijos „perdirbti“, kad ja pagrįstų sprendimą dėl pakartotinio įtraukimo į sąrašą, atsižvelgdama į teisinio saugumo bei teisėtų lūkesčių apsaugos principus [94].

94. Bendrasis Teismas atmetė šį pagrindą ir nurodė, jog „pakanka pažymėti, kad akto panaikinimas dėl *formos ar procedūros trūkumų* nepažeidžia šį aktą parengusios institucijos teisės priimti naują aktą, remiantis tomis pačiomis faktinėmis ir teisinėmis aplinkybėmis, kuriomis buvo remtasi priimant panaikintą aktą, jei šįkart ji laikosi *formos ar procedūros taisyklių*, kurių pažeidimas buvo pripažintas teismo sprendimu, ir tinkamai atsižvelgia į suinteresuotųjų asmenų teisėtus lūkesčius“ [95]. Bendrasis Teismas taip pat nusprendė, jog net nustačius, kad sprendimas dėl pakartotinio įtraukimo į sąrašą buvo pagrįstas tuo pačiu nacionaliniu sprendimu ir tais pačiais įrodymais, kuriais pagrįstas ir ankstesnis sprendimas, tai neturėtų įtakos šio sprendimo teisėtumui, ir kad buvo tinkamai atsižvelgta į suinteresuotojo asmens teisėtus lūkesčius [96].

89 Žr. Sprendimo *Kadi II* 103–134 punktus.

90 Sprendimo *Kadi II* 156 punktus.

91 2008 m. spalio 23 d. Sprendimas *People's Mojahedin Organization of Iran / Taryba* (T-256/07, EU:T:2008:461, toliau – Sprendimas *OMP II*), atsisakius apeliacinio skundo byla išbraukta iš registro 2009 m. birželio 3 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartimi *People's Mojahedin Organization of Iran / Taryba*, C-576/08 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2009:335. 2008 m. gruodžio 4 d. priimtas trečiasis Sprendimas *People's Mojahedin Organization of Iran / Taryba*, T-284/08, EU:T:2008:550, apeliacinis skundas atmestas 2011 m. gruodžio 21 d. Sprendimu *Prancūzija / People's Mojahedin Organization of Iran*, C-27/09 P, EU:C:2011:853.

92 2006 m. gruodžio 12 d. Sprendimas *Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran / Taryba* (T-228/02, EU:T:2006:384) (toliau – Sprendimas *OMPI I*), apeliacinio skundo nepateikta.

93 Sprendimo *OMPI II* 3, 50 ir 52 punktai.

94 Sprendimo *OMPI II* 72 ir 73 punktai.

95 Sprendimo *OMPI II* 75 punktas (nuoroda į 65 punktą). Išskirta mano.

96 Sprendimo *OMPI II* 76 punktas (nuoroda į 67 punktą).

95. Taigi Sprendimas *OMPI II* apsiribojo situacija, kai pradinis sprendimas dėl įtraukimo į sąrašą buvo panaikintas dėl formos ir procedūros trūkumų. Tačiau tai neatitinka situacijos, susijusios su šiame apeliaciniame procese nagrinėjamu sprendimu dėl pirmojo įtraukimo į sąrašą, kuris buvo panaikintas iš esmės [97]. Be to, kadangi pradinis sprendimas dėl įtraukimo į sąrašą nebuvo motyvuotas, Sprendimas *OMPI II* buvo susijęs su situacija, kai Bendrasis Teismas pirmą kartą vertino motyvus ir įrodymus, kuriais buvo grindžiamas sprendimas dėl pakartotinio įtraukimo į sąrašą.

96. Trečia, Sprendimas *Interporc* [98] susijęs su teise susipažinti su ES institucijų, ypač Komisijos, dokumentais remiantis jos tuo metu galiojusiu elgesio kodeksu [99]. Ginčas kilo dėl to, jog ieškovė siekė susipažinti su tam tikrais dokumentais, kurių pagrindu buvo priimti nacionalinių institucijų sprendimai dėl importo mokesčių išieškojimo iš jos [100]. Atmetęs pradinį ieškovės prašymą, Komisijos Generalinis sekretorius priėmė sprendimą, kuriuo atmetė jos kartotinę paraišką, remdamasis išimtimi dėl viešojo intereso (teismo proceso) apsaugos [101], ir kurį Bendrasis teismas panaikino dėl netinkamai nurodytų motyvų [102].

97. Įgyvendindamas šį sprendimą pagal SESV 266 straipsnį Generalinis sekretorius priėmė naują sprendimą, kuriuo taip pat atmetė kartotinę paraišką, tačiau skirtingais pagrindais, nurodydamas naują pagrindą (vadinamąją autorystės taisyklę) [103] ir remdamasis viešojo intereso (teismo proceso) apsauga [104]. Ieškovė pareiškė ieškinį dėl naujo sprendimo panaikinimo; ji teigė, *inter alia*, kad jis negalėjo būti paremtas motyvais, kurie nebuvo nurodyti pradiniame sprendime [105].

98. Pateikus Teisingumo Teismui apeliacinį skundą byloje *Interporc*, šis argumentas buvo atmestas. Atsižvelgęs į jurisprudenciją dėl SESV 266 straipsnio Teisingumo Teismas nusprendė: kadangi remiantis pirmuoju teismo sprendimu buvo galima daryti išvadą, kad pradinis sprendimas niekada neegzistavo, ir kad Generalinis sekretorius buvo įpareigotas pagal SESV 266 straipsnį priimti naują sprendimą, Bendrasis Teismas buvo teisus, kai nusprendė, kad Generalinis sekretorius turėjo teisę atlikti visišką prašymo leisti susipažinti peržiūrą, todėl galėjo vėlesniame sprendime remtis kitais motyvais nei tie, kuriais buvo remiamasi priimant pradinį sprendimą, būtent – autorystės taisykle [106]. Be to, Teisingumo Teismas nusprendė, kad galimybė atlikti visišką peržiūrą taip pat reiškia, kad Generalinis sekretorius neprivalėjo vėlesniame sprendime pakartoti visų atmetimo pagrindų, kad galėtų priimti teisingą sprendimą, įgyvendinantį teismo sprendimą dėl panaikinimo, o tiesiog turėjo pagrįsti savo sprendimą tais motyvais, kurie, kaip jis manė, tiko minėtu atveju [107].

97 Sprendime *NITC I* Bendrasis Teismas, nagrinėdamas ieškinio pagrindą dėl tariamo pareigos motyvuoti pažeidimo, pažymėjo, kad NITC teiginys, kad jos akcininkai nebepalaiko ryšių su Irano vyriausybe, buvo susijęs su vertinimu, ar Tarybos nurodyti motyvai buvo pagrįsti, todėl susiję su sprendimo įtraukti į sąrašą *materialiniu teisėtumu*. Tai nesiejama su klausimu, ar buvo nurodytos įtraukimo į sąrašą priežastys, susijusios su *esminiu procedūriniu reikalavimu*. Žr. Sprendimo *NITC I* 46 punktą.

98 2003 m. kovo 6 d. Sprendimas *Interporc Im- und Export / Komisija* (C-41/00 P, EU:C:2003:125) (toliau – Sprendimas *Interporc*).

99 1994 m. vasario 8 d. Komisijos sprendimas 94/90/EB dėl galimybės visuomenei susipažinti su Komisijos dokumentais (OL L 46, 1994, p. 58), įgyvendinantis priede esantį Elgesio kodeksą dėl galimybės visuomenei susipažinti su Komisijos ir Tarybos dokumentais. Šis sprendimas buvo panaikintas 2001 m. gruodžio 5 d. Komisijos sprendimu 2001/937/EB, EAPB, Euratomas, iš dalies keičiančiu Komisijos darbo tvarkos taisykles (OL L 345, 2001, p. 94; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 3 t., p. 408), siekiant įgyvendinti 2001 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) NR. 1049/2001 dėl galimybės visuomenei susipažinti su Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos dokumentais (OL L 145, 2001, p. 43; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 3 t., p. 331) (toliau – Reglamentas Nr. 1049/2001). Pažymėtina, kad šiame reglamente remiamasi šiuo metu galiojančia SESV 15 straipsnio 3 dalimi, kuri kartu su Chartijos 42 straipsniu teisę susipažinti su Sąjungos institucijų ir įstaigų dokumentais pripažįsta Sąjungos pirminės teisės dalimi.

100 1998 m. vasario 6 d. Sprendimo *Interporc / Komisija* (T-124/96, EU:T:1998:25, toliau – Sprendimas *Interporc I*) 9–13 punktai.

101 Sprendimo *Interporc I* 14–18 straipsniai.

102 Sprendimo *Interporc I* 54–57 straipsniai. Dėl šio sprendimo apeliacinio skundo nebuvo pateikta.

103 Tuo metu galiojantis; buvo išbrauktas Reglamente Nr. 1049/2001.

104 1999 m. gruodžio 7 d. Sprendimo *Interporc / Komisija* (T-92/98, EU:T:1999:308, toliau – Sprendimas *Interporc II*) 20 punktas.

105 Sprendimo *Interporc II* 52 punktas.

106 Sprendimo *Interporc II* 31 punktas.

107 Sprendimo *Interporc II* 32 punktas.

99. Taigi, nors galima būtų teigti, kad Sprendimas *Interporc* palaiko Tarybos diskrecijos teisę nurodyti naują pagrindą (šiuo atveju – logistinę paramą), kad pagrįstų sprendimą dėl pakartotinio NITC įtraukimo į sąrašą, manau, kad yra trys įtikinamos priežastys, dėl kurių jį būtų galima atskirti nuo šio apeliacinio skundo.

100. Pirma, Sprendimas *Interporc* susijęs su kitomis aplinkybėmis, būtent su teise susipažinti su ES institucijų dokumentais (pradiniame etape), kuriomis ES teisės sistema ir Sąjungos tikslai, turintys būti pasiekti, skiriasi nuo bendros užsienio ir saugumo politikos (toliau – BUSP), kurios srityje taikomos ES ribojamosios priemonės. Be to, manau, tiesioginės pasekmės ieškovės teisinei padėčiai yra daug sunkesnės, kai kalbama apie ribojamųjų priemonių jai taikymą. Kaip Teisingumo Teismas yra pripažinęs, lėšų įšaldymas turi rimtų neigiamų padarinių ir daro neigiamą poveikį suinteresuotosios šalies teisėms ir laisvėms [108].

101. Antra, teisiniai argumentai, kurie buvo pateikti Teisingumo Teismui byloje *Interporc*, skiriasi nuo tų, kurie pateikti šiame apeliaciniame skunde. Kalbant konkrečiai, byloje *Interporc* nebuvo remiamasi teisės į veiksmingą teisinę gynybą pažeidimu [109]. Nemanau, kad tai turėtų kelti nuostabą, atsižvelgiant į tai, kad Teisingumo Teismo sprendimas *Interporc* buvo priimtas 2003 m. kovo 6 d., t. y. beveik prieš 7 metus iki įsigaliojant Chartijai (kai 2009 m. gruodžio 1 d. įsigaliojo Lisabonos sutartis), todėl tuo metu dar nebuvo visiškai suformuota Teisingumo Teismo jurisprudencija dėl Chartijos. Atsižvelgdamas į tai norėčiau pabrėžti, kad Teisingumo Teismo sprendimas byloje *Interporc* ir kai kuriose susijusiose bylose sukėlė tam tikrą kritiką dėl vadinamojo „begalinio bylinėjimosi“ Sąjungos teismuose, nes pagal šią jurisprudenciją Sąjungos institucijoms leidžiama kiekvienu konkrečiu atveju remtis tik vienu išimties pagrindu, o Sąjungos teismams pagal SESV 263 straipsnį draudžiama duoti konkrečioms institucijoms nurodymus pateikti prašomą dokumentą [110].

102. Trečia, Sprendimas *Interporc* nebuvo susijęs su tuo, kad institucija priėmė visiškai naują sprendimą, remdamasi pagrindu, kuris buvo pagrįstas faktinėmis aplinkybėmis, aiškiai atmestomis ankstesniame teismo sprendime dėl panaikinimo.

103. Taigi nesu tikras, kad sprendimai *Kadi*, *OMPI* ir *Interporc* suteikia aiškius įgaliojimus Tarybai priimti šiuo apeliaciniu skundu ginčijamą sprendimą dėl pakartotinio įtraukimo į sąrašą.

3. Teisė į veiksmingą teisinę gynybą pagal Chartijos 47 straipsnį šio apeliacinio skundo aplinkybėmis

104. Pagal Chartijos 47 straipsnio pirmą pastraipą kiekvienas asmuo, kurio teisės ir laisvės, garantuojamos Sąjungos teisės, yra pažeistos, turi teisę į veiksmingą jų gynybą teisme šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis. 47 straipsnio antroje pastraipoje nustatytos papildomos teisės į teisinę gynybą, įskaitant tai, kad visi turi teisę į teisingą bylos nagrinėjimą.

108 Žr., pvz., 2011 m. lapkričio 16 d. Sprendimo *Bank Melli Iran / Taryba*, C-548/09 P, EU:C:2011:735, 49 punktą ir 2013 m. gegužės 28 d. Sprendimo *Abdulrahim / Taryba ir Komisija*, C-239/12 P, EU:C:2013:331, 70 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją.

109 Noriu atkreipti dėmesį į tai, kad bylose *Kadi II* ir *OMPI II* nebuvo konkrečiai remiamasi teisės į veiksmingą teisinę gynybą pažeidimu. Sprendimas *Kadi II* buvo susijęs su procedūrinėmis garantijomis, kuriomis grindžiama teisė į veiksmingą teisminę apsaugą: žr. Sprendimo *Kadi II* 97–165 punktus. Sprendime *Kadi I* Teisingumo Teismas konstatavo, kad apeliantų teisė į veiksmingą teisinę gynybą buvo pažeista, tačiau dėl to, kad jiems nebuvo pranešta apie prieš juos turimus įrodymus ir jų teisę į gynybą: žr. Sprendimo *Kadi I* 349–351 punktus. Ir nors šis klausimas nebuvo keliamas Sprendime *OMPI II*, teisė į veiksmingą teisinę gynybą buvo atskirta nuo teisės į teisingą bylos nagrinėjimą Sprendime *OMPI I* (89 ir 94 punktai).

110 Žr. L. Rossi ir P. Vinagre e Silva „Public Access to Documents in the ES“, *Hart*, 2017, p. 59–62, 175–177 ir 197 bei 198. Reikia pažymėti, kad atsižvelgdami būtent į galimybę susipažinti su dokumentais Sąjungos teismai atmetė prašymus persvarstyti jų jurisprudenciją, užkertančią kelią Sąjungos teismams duoti nurodymus institucijoms remiantis, *inter alia*, Chartijos 47 straipsniu: žr., pvz., 2014 m. spalio 2 d. Sprendimo *Strack* / Komisija, C-127/13 P, EU:C:2014:2250, 145–148 punktus ir 2015 m. birželio 11 d. Sprendimo *McCullough* / *Cedefop*, T-496/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:374, 16–28 punktus.

105. Pirmiausia primenu, kad pagal Chartijos 51 straipsnio 1 dalį Chartijos nuostatos yra privalomos Tarybai. Pagal Chartijos 52 straipsnio 3 dalį minėtame Chartijos 47 straipsnyje įtvirtintos teisės į veiksmingą teisinę gynybą ir teisės į teisingą bylos nagrinėjimą esmė ir taikymo sritis turi būti tokia, kaip nustatyta ir EŽTK 6 straipsnio 1 dalyje ir 13 straipsnyje [111]. Ši esmė ir taikymo sritis nustatyta ne tik EŽTK tekste, bet ir EŽTT jurisprudencijoje, į kuriuos atsižvelgiant ir turėtų būti aiškinamas Chartijos 47 straipsnis [112].

106. Atitinkamai priimdama ribojamąsias priemones, kaip ir bet kokias kitas Sąjungoje taikomas priemones, Taryba yra saistoma Chartijos 47 straipsnio. Be to, Tarybos pareigai laikytis Chartijos 47 straipsnio ribojamųjų priemonių srityje svarbi EŽTT jurisprudencija dėl EŽTK 6 straipsnio 1 dalies ir 13 straipsnio. Šioje jurisprudencijoje suformuoti principai bus analizuojami kartu su Teisingumo Teismo jurisprudencija dėl SESV 266 straipsnio.

a) Teisingumo Teismo jurisprudencija dėl SESV 266 straipsnio

107. Kaip minėta, pagal SESV 266 straipsnį institucija, kurios aktas paskelbtas negaliojančiu pagal SESV 264 straipsnį, privalo imtis būtinų priemonių teismo sprendimui, kuriuo šis aktas panaikintas, vykdyti. Šios priemonės nėra susijusios su akto išnykimu iš Sąjungos teisės sistemos, nes išnykimas atsiranda dėl paties panaikinimo Sąjungos teismuose; veikiau jos susijusios su nagrinėjamo akto sukeltų pasekmių, kurioms atsirasti įtakos turėjo nustatytas neteisėtumas, panaikinimu [113].

108. Kaip yra konstatavęs Teisingumo Teismas, tam, kad atitinkama institucija galėtų įgyvendinti savo pareigą pagal SESV 266 straipsnį visiškai įvykdyti teismo sprendimą dėl panaikinimo, ji turi laikytis ne tik šio sprendimo rezoliucinės dalies, bet ir atsižvelgti į motyvus, dėl kurių buvo priimtas toks sprendimas ir kurie pagrindžia rezoliucinę dalį, nes jie būtini norint nustatyti tikslų rezoliucinės dalies turinį [114].

109. Taip pat Teisingumo Teismo jurisprudencijoje nustatyta, kad siekdama įgyvendinti savo pareigą pagal SESV 266 straipsnį, atitinkama institucija gali savo nuožiūra spręsti, kokias reikiamas priemonės reikėtų taikyti, siekiant tinkamai įvykdyti sprendimą dėl panaikinimo, atsižvelgdama į konkrečios bylos aplinkybes [115]. Pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją ES teismai negali užimti atitinkamos institucijos vietos, kad nustatytų priemones, kurių reikėtų imtis jų sprendimams įvykdyti [116]. Atitinkamai, SESV 266 straipsnis taip pat aiškinamas, kaip nenumatantis galimybės ES teismams duoti nurodymus atitinkamai institucijai ištaisyti sprendime dėl panaikinimo nurodytą neteisėtumą [117].

111 Chartijos 52 straipsnio 3 dalis. Su pagrindinių teisių chartija susiję išaiškinimai (OL C 303, 2007, p. 17) (toliau – išaiškinimai), 47 straipsnio išaiškinimas, p. 29 ir 30. Pagal Chartijos 52 straipsnio 3 dalį tai taikoma, jeigu Sąjungos teisėje nenumatyta „didesnė apsauga“: žr. mano išvadą byloje *Egenberger*, C-414/16, EU:C:2017:851.

112 52 straipsnio išaiškinimas, p. 33. Taip pat žr. 2016 m. birželio 30 d. Sprendimo *Toma ir Biroul Executorului Judecătoresc Horațiu-Vasile Cruduleci*, C-205/15, EU:C:2016:499, 41 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją ir generalinio advokato M. Wathelet išvados byloje *Berlioz Investment Fund*, C-682/15, EU:C:2017:2, 73 ir 74 punktus.

113 2006 m. birželio 7 d. Sprendimo *Österreichische Postsparkasse / Komisija*, T-213/01 ir T-214/01, EU:T:2006:151, 54 punktas.

114 Žr., pvz., 2016 m. birželio 14 d. Sprendimo *Komisija / McBride ir kt.*, C-361/14 P, EU:C:2016:434, 35 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją.

115 Žr., pvz., 2016 m. sausio 28 d. Sprendimo *CM Eurologistik ir GLS*, C-283/14 ir C-284/14, EU:C:2016:57, 76 punktą; 2016 m. birželio 14 d. Sprendimo *Komisija / McBride ir kt.*, C-361/14 P, EU:C:2016:434, 52 ir 53 punktus; generalinės advokatės E. Sharpston išvados byloje *Komisija / McBride ir kt.*, C 361/14 P, EU:C:2016:25, 70 punktą. Tai pabrėžta generalinio advokato P. Léger išvados byloje *Interporc*, C-41/00 P, EU:C:2002:162, 65–69 punktuose.

116 Žr. generalinio advokato P. Léger išvados byloje *Mattila / Taryba ir Komisija*, C-353/01 P, EU:C:2003:403, 30 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją.

117 Žr. 2014 m. spalio 2 d. Sprendimo *Strack / Komisija*, C-127/13 P, EU:C:2014:2250, 146 punktą. Ši jurisprudencija atitinka jurisprudenciją, susijusią su Sąjungos teismų įgaliojimais pagal SESV 263 straipsnį, pagal kurią jie negali duoti nurodymų institucijoms net dėl savo sprendimų vykdymo: žr., pvz., 1995 m. spalio 26 d. Nutarties *Pevasa ir Inpesca prieš Komisiją*, C-199/94 P ir C-200/94 P, EU:C:1995:360, 24 punktą.

110. Nepaisydamas to, manau, kad, remiantis Teisingumo Teismo jurisprudencija dėl SESV 266 straipsnio, viena yra suteikti atitinkamai institucijai teisę savo nuožiūra pasirinkti, kaip bus ištaisomas teismo sprendime dėl panaikinimo nurodytas neteisėtumas. Tačiau visiškai kita yra tuomet, kai dėl tokios institucijos pasirinkto būdo Chartijos 47 straipsnis praranda savo prasmę.

b) Svarbi EŽTT jurisprudencija dėl EŽTK 6 straipsnio 1 dalies ir 13 straipsnio

111. Savo Sprendime *NITC II* remdamasis EŽTT sprendimu *Hornsby prieš Graikiją*[118] Bendrasis Teismas tvirtino, kad teisė į veiksmingą teisinę gynybą ribojamųjų priemonių kontekste būtų „iliuzinė“, jeigu Sąjungos teisinė sistema leistų, kad ES teismų priimtas sprendimas liktų neveiksmingas vienos šalies nenaudai, todėl Bendrojo Teismo sprendimo vykdymas turi būti laikomas sudėtine „teismo proceso“ dalimi Chartijos 47 straipsnyje numatytos teisės į veiksmingą teisinę gynybą tikslu[119]. Iš tikrųjų byloje *Hornsby prieš Graikiją* EŽTT nusprendė, kad EŽTK 6 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta „teisė į teismą“, kurios vienas iš aspektų yra teisė kreiptis, ir būtų neįmanoma įsivaizduoti, kad šiame straipsnyje būtų išsamiai aprašytos bylos šalims suteiktos procesinės garantijos – teisingas, viešas ir greitas bylos nagrinėjimas – negarantuojant teismo sprendimų vykdymo[120].

112. Dėl teisės į teisingą bylos nagrinėjimą teisme, kuri užtikrinama EŽTK 6 straipsnio 1 dalyje, EŽTT nusprendė, kad šią teisę „reikia aiškinti atsižvelgiant į EŽTK preambulę, kurioje, be kita ko, deklaruojama, kad viena svarbiausių susitariančių šalių bendrų vertybių yra teisės viršenybė. Vienas iš pagrindinių teisės viršenybės aspektų yra teisinio saugumo principas, kuris, *inter alia*, reikalauja, kad tuo atveju, kai teismai galutinai išsprendžia klausimą, jų sprendimais neturėtų būti abejojama“[121]. Be to, EŽTT pareiškė, kad „teisinis saugumas reikalauja gerbti *res judicata* principą, t. y. sprendimų galutinumo principą. Šis principas nustato, kad nė viena šalis neturi teisės reikalauti galutinės ir privalomos sprendimo peržiūros vien siekdama bylos nagrinėjimo iš naujo ir naujo sprendimo priėmimo“[122].

113. Dėl *res judicata* principo EŽTT pabrėžė, kad „visose teisinėse sistemose *res judicata* galia ribojama *ad personam* ir materialine taikymo sritimi“[123] ir kad „valstybei narei tenka pareiga sutvarkyti teisinę sistemą taip, kad galima būtų identifikuoti susijusias bylas ir prireikus jas sujungti arba uždrausti pradėti naujus su tuo pačiu klausimu susijusius procesus, siekiant išvengti galutinių sprendimų peržiūros užmaskuotų apeliacinių skundų forma per paralelinius procesus“[124].

114. Savo jurisprudencijoje dėl EŽTK 6 straipsnio 1 dalies EŽTT nagrinėjo bylas, kuriose vėlesniu teismo sprendimu būdavo panaikinamas galutinis teismo sprendimas, ir sukūrė teisinio saugumo ir *res judicata* (teismo sprendimų galutinumas) principų taikymo sistemą, kurioje patikslino įvairius jų aspektus.

118 1997 m. kovo 19 d. EŽTT sprendimo *Hornsby prieš Graikiją*, CE:ECHR:1997:0319JUD001835791, 40 ir 41 punktai.

119 Sprendimo *NITC II*61 punktas.

120 Sprendimo *Hornsby prieš Graikiją* 40 punktas. Taip pat žr. 2017 m. liepos 25 d. EŽTT sprendimo *Panorama Ltd ir Milicic prieš Bosniją ir Hercegoviną*, CE:ECHR:2017:0725JUD006999710, 62 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją.

121 Žr., pvz., 1999 m. spalio 28 d. EŽTT sprendimo *Brumărescu prieš Rumuniją*, CE:ECHR:1999:1028JUD002834295, 61 punktą; 2003 m. liepos 24 d. EŽTT sprendimo *Ryabykh prieš Rusiją*, CE:ECHR:2003:0724JUD005285499, 51 punktą; 2016 m. balandžio 21 d. EŽTT sprendimo *Chengelyan ir kt. Prieš Bulgariją*, CE:ECHR:2016:0421JUD004740507, 31 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją.

122 2005 m. gruodžio 6 d. EŽTT sprendimo *Popov prieš Moldovą (Nr. 2)*, CE:ECHR:2005:1206JUD001996004, 45 punktas (citatos praleistos); taip pat žr. 2016 m. spalio 27 d. EŽTT sprendimo *Vardanyan ir Nanushyan prieš Armėniją*, CE:ECHR:2016:1027JUD000800107, 67 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją.

123 Žr., pvz., 2006 m. sausio 12 d. EŽTT sprendimo *Kehaya ir kt. prieš Bulgariją*, CE:ECHR:2006:0112JUD004779799, 66 punktą; 2014 m. sausio 16 d. EŽTT sprendimo *Brletić prieš Kroatiją*, CE:ECHR: 2014:0116JUD004200910, 43 punktą.

124 2007 m. lapkričio 13 d. EŽTT sprendimo *Driza prieš Albaniją*, CE:ECHR:2007:1113JUD003377102, 69 punktas.

115. Pavyzdžiui, byloje *Kehaya ir kt. prieš Bulgariją* [125] klausimas, ar žemės sklypo savininkai buvo valstybė, ar pareiškėjai, pakartotinai išnagrinėtas vėlesniame procese, o priimtas sprendimas skyrėsi nuo pirminio sprendimo [126]. EŽTT nusprendė, kad „valstybei narei suteiktas „antras šansas“ pakartotinai išnagrinėti ginčą, kuris jau buvo išspręstas galutiniais teismo sprendimais rungimosi principu pagrįstame procese“, buvo „neproporcingas ir sukūrė teisinį nesaugumą“ [127]. Taigi, jis nusprendė, kad pareiškėjų teisėms pagal EŽTK 6 straipsnio 1 dalį kilo pavojus, nes vėlesnis sprendimas „niekais pavertė visą teisminį procesą, kuris buvo užbaigtas priimant galutinį teismo sprendimą <…> kuris, beje, jau buvo ir įvykdytas“ [128]. Panaikindamos bet kokią pirmajame teismo procese priimto galutinio sprendimo teisinę galią valstybės narės valdžios institucijos pažeidė teisinio saugumo principą, numatytą EŽTK 6 straipsnio 1 dalyje [129].

116. Be to, byloje *Esertas prieš Lietuvą* [130] buvo nagrinėjama situacija, kai ieškiniai nebuvo tapatūs, tačiau buvo susiję su tais pačiais teisiniais santykiais ir tomis pačiomis aplinkybėmis, turėjusiomis esminės reikšmės sprendžiant ginčą, skirtingi buvo tik laikotarpiai, dėl kurių buvo pareikšti ieškiniai [131]. EŽTT nusprendė, kad „situacija, kai faktai, jau nustatyti galutiniu teismo sprendimu vienoje byloje, vėliau teismų yra nepaisomi kitoje byloje tarp tų pačių šalių, panaši į situaciją, kai po bylos atnaujinimo privalomas ir vykdytinas sprendimas yra visas panaikinamas“ [132]. Taigi, jis nusprendė, kad tokia situacija gali prilygti teisinio saugumo principo pažeidimui, taip pažeidžiant EŽTK 6 straipsnio 1 dalį [133].

117. Dėl teisės į veiksmingą teisių gynimo priemonę, numatytos EŽTK 13 straipsnyje, EŽTT savo jurisprudencijoje pabrėžė, kad nors šios nuostatos taikymo apimtis gali skirtis atsižvelgiant į pareiškėjo skundo pagal EŽTK pobūdį, „priemonė, kurią reikalaujama taikyti pagal 13 straipsnį, privalo būti „veiksminga“ ir praktiškai, ir teisiškai, ypač ta prasme, kad jos įgyvendinimui neturi būti nepagrįstai kliudoma valstybės narės institucijų veiksmais arba neveikimu“ [134] arba „ja turi būti siekiama užkirsti kelią tariamam pažeidimui arba jo tęsimui, arba užtikrinti jau padarytu pažeidimu sukeltos žalos tinkamą atlyginimą [135]. Atsižvelgdamas į tai EŽTT padarė išvadą, kad, „nepaisant to, ar galutinis sprendimas, kurį privaloma vykdyti, pateikiamas teismo sprendime arba administracinės institucijos sprendime, nacionalinė teisė ir EŽTK numato, kad jis turi būti vykdomas“ [136]. Šioje išvadoje EŽTT nubrėžė sąsają su minėtu Sprendimu *Hornsby prieš Graikiją* ir susijusia jurisprudencija, kurioje ši taisyklė buvo išplėtota iš vadinamosios „teisės į teismą“, kylančios iš EŽTK 6 straipsnio 1 dalies [137].

125 2006 m. sausio 12 d. EŽTT sprendimas *Kehaya ir kt. prieš Bulgariją*, CE:ECHR:2006:0112JUD004779799.

126 Sprendimo *Kehaya ir kt. prieš Bulgariją* 59, 60, 62, 67 ir 68 punktai.

127 Sprendimo *Kehaya ir kt. prieš Bulgariją* 69 punktas.

128 Sprendimo *Kehaya ir kt. prieš Bulgariją* 70 punktas.

129 Sprendimo *Kehaya ir kt. prieš Bulgariją* 70 punktas.

130 2012 m. gegužės 31 d. EŽTT sprendimas *Esertas prieš Lietuvą*, CE:ECHR:2012:0531JUD005020806.

131 Sprendimo *Esertas prieš Lietuvą* 23 ir 24 punktai.

132 Sprendimo *Esertas prieš Lietuvą* 25 punktas.

133 Sprendimo *Esertas prieš Lietuvą* 25 punktas.

134 2000 m. birželio 27 d. EŽTT sprendimo *İlhan prieš Turkiją*, CE:ECHR:2000:0627JUD002227793, 97 punktas; taip pat žr., pvz., 2012 m. rugsėjo 12 d. EŽTT sprendimo *Nada prieš Šveicariją*, CE:ECHR:2012:0912JUD001059308, 207 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją.

135 2000 m. spalio 26 d. EŽTT sprendimo *Kudła prieš Lenkiją*, CE:ECHR:2000:1026JUD003021096, 157 ir 158 punktai; taip pat žr. 2018 m. sausio 16 d. EŽTT sprendimo *Ciocodeică prieš Rumuniją*, CE:ECHR:2018:0116JUD002741309, 88 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją. Reikia pažymėti, kad EŽTK 35 straipsnio 1 dalis, kurioje nustatyta taisyklė dėl nacionalinėje teisėje numatytų teisinės gynybos priemonių išnaudojimo, remiasi prielaida, išreikšta jai „artimame“ EŽTK 13 straipsnyje, kad dėl tariamo EŽKT numatytų teisių pažeidimo šaliai yra prieinama veiksminga teisinės gynybos priemonė pagal nacionalinę teisę: žr. Sprendimo *Kudła prieš Lenkiją* 152 punktą. EŽTT mano, kad teisinės gynybos priemonė, kuri priklauso nuo valstybės valdžios institucijų diskrecijos, negali būti laikoma veiksminga pagal EŽTK 35 straipsnio 1 dalį: žr., pvz., 2004 m. birželio 29 d. EŽTT sprendimą dėl priimtinumo byloje *B ir L prieš Jungtinę Karalystę*, CE:ECHR:2004:0629DEC003653602, p. 9; 2008 m. balandžio 29 d. EŽTT sprendimo *Burden prieš Jungtinę Karalystę*, CE:ECHR:2008:0429JUD001337805, 40 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją.

136 2007 m. lapkričio 13 d. EŽTT sprendimo *Ramadhi ir kt. prieš Albaniją*, CE:ECHR:2007:1113JUD003822202R, 49 punktas. Taip pat žr., pvz., 2009 m. vasario 3 d. EŽTT sprendimo *Nuri prieš Albaniją*, CE:ECHR:2009:0203JUD001230604, 8 punktą; 2009 m. vasario 3 d. EŽTT sprendimo *Hamzaraj prieš Albaniją (Nr. 1)*, CE:ECHR:2009:0203JUD004526404, 26 punktą.

137 Žr. 120 išnašą. Taip pat žr. 2012 m. liepos 31 d. EŽTT sprendimo *Manushaqe Puto ir kt. prieš Albaniją*, CE:ECHR:2012:0731JUD000060407, 72, 90 ir 94 punktus (kur cituojamas Sprendimo *Hornsby prieš Graikiją* 40 punktas).

118. Atsižvelgdamas į tai, pažymiu, kad EŽTT pateiktame teisės į teisingą bylos nagrinėjimą aiškinime pagal EŽTK 6 straipsnio 1 dalį atsižvelgiama į poreikį užtikrinti teisinį saugumą ir užkirsti kelią vėliau priimti teismo sprendimą, suteikiantį valdžios institucijai „antrą šansą“ pakartotinai teisme išnagrinėti iš esmės tuos pačius klausimus, kurie buvo nagrinėti priimant pirmąjį sprendimą, net ir tais atvejais, kai *res judicata* principas nėra griežtai taikomas. Be to, sprendžiant teisių gynimo priemonės veiksmingumo praktikoje ir teisėje klausimą, EŽTT pateiktame 13 straipsnio aiškinime akcentuojamas poreikis užtikrinti teismo sprendimo vykdymą ir kad toks sprendimas turi būti tinkamai priimtas, įvykdytas ir turi užtikrinti pakankamą žalos atlyginimą ieškovui. Manau, kad šie aspektai padeda suprasti teisės į veiksmingą teisinę gynybą pagal Chartijos 47 straipsnį aiškinimą ir jos taikymą priimant šiuo apeliaciniu skundu ginčijamą sprendimą dėl pakartotinio įtraukimo į sąrašą.

c) Taikymas šio apeliacinio skundo aplinkybėmis

119. Taigi manau, kad Chartijos 47 straipsnis, siejamas su taikytina EŽTT jurisprudencija dėl EŽTK 6 straipsnio 1 dalies ir 13 straipsnio, turėtų būti aiškinamas kaip apribojantis Sąjungos institucijos diskreciją pagal SESV 266 straipsnį taikyti priemones, kad būtų ištaisyti Sąjungos teismų sprendimu nustatyti pažeidimai tokiomis aplinkybėmis, kai šiai institucijai suteikiamas „antras šansas“ pakartotinai išnagrinėti teisinius klausimus, kurie buvo Sąjungos teismų nagrinėti priimant pirmąjį sprendimą, taip atimant galimybę ginčo šalims pasinaudoti veiksminga teisine gynyba dėl minėto teismo sprendimo [138]. Pabrėžiu, kad teisinė gynyba pagal Chartijos 47 straipsnį turi būti veiksminga ir praktiškai, ir teisiškai.

120. Priešingai, nei teigia Taryba, tokia pozicija nėra siekiama apriboti Teisingumo Teismo jurisprudencijos dėl SESV 266 straipsnio ribojamųjų priemonių srityje. Platesne prasme ji veikiau užtikrina, kad SESV 266 straipsnyje nustatyta teisinės gynybos sistema visiškai atitiktų Chartijos 47 straipsnį.

121. Be to, tokios pozicijos nepaneigia galimybė pareikšti ieškinį dėl žalos atlyginimo, taikant Sąjungos nesutartinę atsakomybę [139]. Pripažįstu, kad ieškiniu dėl žalos atlyginimo iš esmės galima užtikrinti žalos atlyginimą šaliai, kuri nukentėjo dėl Tarybos neteisėtų veiksmų ir elgesio priimant sprendimus dėl pakartotinio įtraukimo į sąrašą ribojamųjų priemonių srityje [140]. Vis dėlto, mano nuomone, ieškinys dėl žalos atlyginimo negali užtikrinti kompensacijos už teisės į veiksmingą teisinę gynybą pažeidimą šio apeliacinio skundo aplinkybėmis, jei Tarybai suteikta teisė savo nuožiūra pasirinkti reikiamas priemones, kad būtų ištaisytas nustatytas pažeidimas, laikoma atitinkančia SESV 266 straipsnį. Iš tiesų tokiu atveju sąlygos Sąjungos nesutartinei atsakomybei kilti, t. y. reikalavimas nustatyti teisės normos, kuria siekiama suteikti teises privatiems asmenims, *pakankamai sunkų pažeidimą* [141], nebus patenkintos.

122. Atsižvelgdamas į tai manau, kad Bendrojo Teismo sprendime *NIRT II* nėra jokių teisės klaidų.

123. Manau, kad finansinė parama ir logistinė parama sudaro atskirus pagrindus, kuriais rėmėsi Taryba, priimdama sprendimą dėl pakartotinio NITC įtraukimo į sąrašą pagal įtraukimo kriterijų, numatytą Sprendimo 2010/413 20 straipsnio 1 dalies c punkte ir Reglamento Nr. 267/2012 23 straipsnio 2 dalies d punkte, ir susijusį su paramos teikimu Irano vyriausybei.

138 Pažymėtina, kad naudojimuisi Chartijos 47 straipsnyje įtvirtintomis teisėmis visada gali būti taikomi Chartijos 52 straipsnio 1 dalyje numatyti pateisinami apribojimai. Žr. Sprendimo *Kadi II* 101 punktą.

139 Žr. SESV 268 straipsnį ir 340 straipsnio antrą pastraipą.

140 Žr. 2017 m. gruodžio 13 d. Sprendimą *HTTS / Taryba*, T-692/15, EU:T:2017:890 (ieškinys dėl žalos atlyginimo atmestas) ir bylą *Bateni / Taryba*, T-455/17, šiuo metu dar nagrinėjama; šiuo klausimu taip pat žr. 2015 m. rugsėjo 18 d. Sprendimo *HTTS ir Bateni*, nepaskelbtas Rink., T-45/14, EU:T:2015:650, 66 punktą.

141 Žr., pvz., 2017 m. gegužės 30 d. Sprendimo *Safa Nicu Sepahan / Taryba*, C-45/15 P, EU:C:2017:402, 29 ir 30 punktus.

124. Reglamento Nr. 267/2012 23 straipsnio 2 dalies d punkte esantis žodis „pavyzdžiui“ („paramą, pavyzdžiui, materialinę, logistinę arba finansinę“) reiškia, kad nurodytos trys paramos rūšys nėra vienintelės galimos [142] ir gali apimti ir kitas paramos formas [143]. Iš tikrųjų Sąjungos teismai nusprendė, kad šis kriterijus taikytinas *bet kokiai paramai*, kuri, nors tiesiogiai arba netiesiogiai nesusijusi su branduolinių ginklų platinimu, vis dėlto dėl savo kiekybinės arba kokybinės svarbos gali jį paskatinti, kai Irano vyriausybei suteikiami ištekliai arba finansinė, logistinė ar materialinė parama, kad ji galėtų toliau vykdyti branduolinių ginklų platinimo veiklą [144].

125. Dėl to manau, kad NITC teisė į veiksmingą teisinę gynybą šioje byloje nebuvo pažeista, nes Sprendimas *NITC I* buvo veiksmingai įvykdytas ir logistinės paramos pagrindo klausimas nebuvo nagrinėtas Bendrojo Teismo sprendime. Todėl iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos nematyti, kad Tarybai pavyko pasiekti, kad klausimai, kurie jau buvo išspręsti Sprendime *NITC I*, būtų pakartotinai išnagrinėti.

126. Be to, nors Bendrojo Teismo išvada, cituota šios išvados 54 punkte, dėl Tarybos įgaliojimų pakeisti reikalavimą į susijusį su logistine parama, gali sukelti neatitikimą EŽTT jurisprudencijai dėl „antro šanso“ (žr. šios išvados 112–116 punktus), nebuvo pateikta išsamių argumentų dėl galimybės šią jurisprudenciją taikyti šio apeliacinio skundo aplinkybėms.

127. Be to, pažymiu, kad Teisingumo Teismui šiame apeliaciniame skunde pateikta medžiaga nepagrindė teiginio, kad priimdama sprendimą dėl pirmojo įtraukimo į sąrašą Taryba „nuslėpė“ ir neatskleidė faktinių ir teisinių argumentų, kad galėtų juos panaudoti priimdama sprendimą dėl pakartotinio įtraukimo į sąrašą.

128. Taigi darau išvadą, kad nors šio apeliacinio skundo negalima išspręsti remiantis *Kadi*, *OMPI* ir *Interporc* bylomis, ir Tarybos pritaikytas ribojamąsias priemones riboja teisė į veiksmingą teisinę gynybą pagal Chartijos 47 straipsnį ir susijusi EŽTT jurisprudencija dėl EŽTK 6 straipsnio 1 dalies ir 13 straipsnio, nemanau, kad sprendimas dėl pakartotinio įtraukimo į sąrašą pažeidė NITC teisę į veiksmingą teisinę gynybą pagal Chartijos 47 straipsnį šio apeliacinio skundo aplinkybėmis.

VI. Išvada

129. Atsižvelgdamas į išdėstytus argumentus, siūlau Teisingumo Teismui atmesti pirmąjį NITC apeliacinio skundo pagrindą.

142 Gali būti naudinga pažymėti, kad ne visos Reglamento Nr. 267/2012 23 straipsnio 2 dalies d punkto kalbinės versijos yra identiškos. Dauguma atvejų sąvoka „pagalba“ nurodoma prieš vardijant paramos pavyzdžius („paramą, pavyzdžiui, materialinę, logistinę arba finansinę paramą“). Vis dėlto kai kuriomis kalbomis (pvz., estų, suomių ir vokiečių k.) iš karto nurodomi trys pavyzdžiai: materialinė, logistinė arba finansinė parama (ne visada tokia eilės tvarka). Atrodo, kad tai dar labiau sustiprina poziciją, kad su finansine ir logistine parama susiję motyvai yra skirtingi ir kad Bendrasis Teismas Sprendime *NITC II*nusprendė ne dėl „paramos“ apskritai, o veikiau dėl su finansine parama susijusio motyvo.

143 Žr., pvz., 2016 m. kovo 1 d. Sprendimo *National Iranian Oil Company / Taryba*, C-440/14 P, EU:C:2016:128, 84 punktą; 2017 m. balandžio 4 d. Sprendimo *Sharif University of Technology / Taryba*, C-385/16 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2017:258, 68 punktą.

144 2016 m. balandžio 28 d. Sprendimo *Sharif University of Technology / Taryba*, T-52/15, EU:T:2016:254, 54, 59 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija (apeliacinis skundas atmestas 2017 m. balandžio 4 d. Nutartimi *Sharif University of Technology / Taryba*, C-385/16 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2017:258). Taip pat žr. 2016 m. kovo 1 d. Sprendimo *National Iranian Oil Company / Taryba*, C-440/14 P, EU:C:2016:128, 79–81 punktus; 2016 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Iranian Offshore Engineering & Construction / Taryba*, C-459/15 P, EU:C:2016:646, 58 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją.